

**2023KO MARTIAREN 29KO BATZAR NAGUSIAREN
BATZAR-EGUNKARIA (ITZULPENA)**

**DIARIO DE SESIONES DE LA SESIÓN PLENARIA DE
FECHA 29 DE MARZO DE 2023 (TRADUCCIÓN)**

AURKIBIDEA

Orrialdea

- Batzarra hasi da.....	4
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako lehenengo puntua irakurri dau: “Bizkaiko merkataritza bultzatzeko hartu behar diran neurriak.”	4
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	4
- Ekonomia Sustatzeko foru diputatu Basurko Urkiri andreak hartu dau berbea	6
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	8
- Ekonomia Sustatzeko foru diputatu Basurko Urkiri andreak hartu dau berbea	9
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako bigarren puntua irakurri dau: “Gardentasunagaz, parte hartzeagaz eta, azken baten, gobernu onagaz lotutako zenbait alderdi.”	10
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	10
- Herri Administrazioarako eta Erakunde Harremanetarako foru diputatu Etxanobe Landajuela andreak hartu dau berbea.....	12
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	14
- Herri Administrazioarako eta Erakunde Harremanetarako foru diputatu Etxanobe Landajuela andreak hartu dau berbea.....	15
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako hirugarren puntua irakurri dau: “Gaixotasun mentala duten pertsonak.”	16
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea	17
- Enplegua, Gizarte Inklusioa eta Berdintasuna Sustatzeko foru diputatu Laespada Martínez andreak hartu dau berbea	18
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea.....	21
- Enplegua, Gizarte Inklusioa eta Berdintasuna Sustatzeko foru diputatu Laespada Martínez andreak hartu dau berbea	22
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako laugarren puntua irakurri dau: “Bizkaiko entitate pribatuek jasotako diru publikoaren kontrola.” ..	23

- EH Bildu taldeko Urkaregi Etxepare batzarkide andreak hartu dau berbea	23
- Ahaldun Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	26
- EH Bildu taldeko Urkaregi Etxepare batzarkide andreak hartu dau berbea	29
- Ahaldun Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	31
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako bosgarren puntua irakurri dau: "Bilboko Trenbide Metropolitarraren 4. linea."	32
- EH Bildu taldeko Méndez Urigoitia batzarkide jaunak hartu dau berbea	33
- Ahaldun Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	33
- EH Bildu taldeko Méndez Urigoitia batzarkide jaunak hartu dau berbea	34
- Ahaldun Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	35
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako seigarren puntua irakurri dau: "Emakume izateagaitik hil ziran" goiburuko sentsibilizazio kanpaina grafikoa."	35
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Cabornero Alor batzarkide andreak hartu dau berbea	36
- Ahaldun Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	36
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Cabornero Alor batzarkide andreak hartu dau berbea	37
- Ahaldun Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	38
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako zazpigarren puntua irakurri dau: "Foru-sektore publikoan langileak hautatzeko eta kontratatzekeo prozesuak."	38
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Benito Ziluaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	39
- Herri Administrazioarako eta Erakunde Harremanetarako foru diputatu Etxanobe Landajuela andreak hartu dau berbea	39
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Benito Ziluaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	40
- Herri Administrazioarako eta Erakunde Harremanetarako foru diputatu Etxanobe Landajuela andreak hartu dau berbea	41
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako zortzigarren puntua irakurri dau: "Gizarte-zainketak desfamiliarizatzea eta desfeminizatzea."	41

- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea 42
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea 42
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea 43
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea 43
- Batzarra amaitu da..... 45

2023ko martiaren 29ko batzarra
goizeko 09:30ean hasi da.

Se inicia la sesión del 29 de marzo
de 2023 a las 09:30 horas.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Buenos días, señoras y señores, señor Diputado General, apoderados y apoderadas, junteros y junteras, miembros de los medios de comunicación, y a todas las personas que seguirán esta Junta General, esta última Junta General de la legislatura, por streaming, buenos días también. Y muchas gracias por acompañarnos una vez más.

Para iniciar el orden del día de hoy, el primer punto dice así:

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

1.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
[\(R.E.11/E/2023/0000477\)](#)

Autor: Martínez Fernández, Esther (GM/TB-PPB)

Asunto: Las medidas necesarias para impulsar el comercio vizcaíno.

Documento **Principal:**
[\(R.E.11/E/2023/0000477\)](#)

Expediente: [\(11/B/18/0004269\)](#)

1.- Honako idatzi honi buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
[\(11/E/2023/0000477SE\)](#)

Egilea: Martínez Fernández, Esther (GM/TB-PPB)

Gaia: Bizkaiko merkataritza bultzatzeko hartu behar diran neurriak

Dokumentu nagusia: [\(11/E/2023/0000477SE\)](#)
Espedientea: [\(11/B/18/0004269\)](#)

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Corresponde el turno a la juntera que ha presentado la iniciativa. Por lo tanto, señora Martínez Fernández, tiene usted la palabra.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Egun on.

Gaurkoan, itaun hau aurkeztu dogu, merkataritza guztiek gure Lurralde Historikoan sufriduten eta jasaten daben egoera dala ta. Bizkaiko merkataritza eredu bikaina izan da eta da, Bizkaiko ekonomiaren motorra, mendetan zehar. Beti euki doguz merkadu publikoak, artisauek, dendak, dendariak. Merkataritza hori, gure eretxiz, gure urien arimaren funtsezko eta oinarritzko parte izan da eta da. Uri guztiena, uribilduena, Bizkaiko herri guztiena, eta uste dot, ganera, gutako inork ezin izango leukeala gure urietako bizitza ulertu hurreko merkataritza hori barik. Seguru nago orain arte danok bat gatozala berbaldi honeguz. Baina beste kontu bat da sektore horren oraingo egoera, eta hori funtsezkoa da guretzat. Izan be, berbak berbak dira, eta beste gauza bat dira ekintzak.

Bizkaiko gaur egungo egoerearen adibide bat, eta txikizkako merkataritzaren azken datua da, berbarako, jarduera ekonomikoen direktorioa emoten deuskuna, urte batetik bestera merkataritza % 3 inguru jasten dabil eta. Zoritxarrez, urte honeetan errealidade hori enkistau egin da, eta uste dogu, neurri handi batean, administrazio publikoen geldikeriarengaitik jazo dala hori, eta, jakina, Foru Gobernuarengaitik be bai. Izan be, gure lurraldean ez da merkataritzarako sasoi ona. Azken urteotan be ikusiko zenuen gure Lurralde Historikoko datuak, autonomoen datuaren bilakaerea, minimoetan dagoala 2008. urtetik, eta halan ikusten da Gizarte Segurantzaren daukaguzan datuei erreparatan badeutsegu. Eta, Bizkaiko milaka merkatariren egoera horren aurrean, zer planteau dau Foru Aldundiak? Bada, beste proiektu izar bat egon zan, zuoi iragartea gustetan jatzuena, eta gero ahaztutakoen linboan ixtea. Esan zeunskuen merkataritza salbetako zala eta zalaparta handiz iragarri zan; Eup! plataformea zan, milioi askoko inbersinoa, Kutxabankegaz batera, Bizkaiko Amazon izango balitz lez saldu jakun, esan jakun tokiko merkataritza digitalizau gura zala eta, holan, Euskadin hain modan dagoan termino hori errotu, digitalizazino osoa eta Bizkaiko Amazon, holan saldu zan.

Egia esanda, uste dogu hasieratik egoala txarto planteauta; lehenik eta behin, horretan parte hartu behar ebanen, hau da, merkatarien eretxia kontuan hartu barik planteau zalako. Eginda emon jaken, eta horregaz bat egin behar eben. Eta, jakina, errealidadea burugorra da, eta daborduko argi geratu jaku zein dan proiektu horren helmena. Daukaguzan datuen arabera, zemendian 434 komertzio baino ez egoan aktibo Eup!-en, hau da, Bizkaian dagoan komertzioen % 3,95. Horraino ailegau gara zuen proiektu izar horregaz.

Banaketa horretan, esan barik doa, nabarmena da, saltokien kontzentrazino handi bat jardurearen hasieran, 2021eko ekainean. Eta gero, jakina, interesa hutsaren hurrengo izan da, esan daigun. Horren adibide ona da joan dan zemendian Bizkaiko lau saltoki baino ez zirala sartu plataforma horretan. Lau, hilebete oso baten. Bizkaiko udalerrri askotan komertzio bakar be ez da atxiki. Batzuetan bi dagoz, baina kasu askotan, bat be ez. Esan barik doa, uste dot hau ez dala aurkezpen-txartel ona proiektu izar lez saldu zeunskuen eta zergakaz ordaindu dogun zerbitutarako.

Plataforma horretaz galdetzen izan deusuegunean, denpora apur bat emon behar jakola erantzun deuskuzue, denpora gehiago behar ebala heldutasuna lortzeko, eta, jakina, emon egin deusuegu. Baina ikusten dogu denporea aurrera doala, eta egoerea, hobetu beharrean, gero eta kezagarriagoa dala, ez dirudi-ta ezelango interesik dagoanik merkatarien aldetik, ezta herritarren aldetik be. Nire ustez, daborduko ez da konfiantza- edo denpora-kontua. Besteak beste, Bizkaiko merkataritzak, zoritxarrez, ez daukalako denporarik sobran. Eta guk kudeaketa onean sinisten dogu, ez promesen kontu horretan. Ez dogu gura proiektu honek beste izar batzuen bide bera egitea, Foru Gobernuak zapuztu dituan beste izar batzuen bidea, eta horren adibide asko daukaguz, zoritxarrez.

Orain, Bizkaiko udalerrri batetik bestera ibiltan dan bulego mobikor bat martxan ipintea bururatu jatsue, baina ez dirudi horrek ekarriko dauenik konponbidea hasieratik txarto planteauta dagoan zeozeren arazoentzat, ez deusolako, jakina, merkatarien eskari bati erantzuten, eta ez deusolako herritarren eskari bati erantzuten. Eta, ostera be dinot, hasieratik txarto planteauta dago, eta, jakina, oso-oso txarto kudeatuta. Egunerokotasunak agintzen dau, eta gu honetaz eztabaidan gabilzen bitartean, seguruenik saltokiren batek betiko bajauko dau persiana.

Izan be, merkataritza digitalaren lasterketea ez zan 2021eko ekainean hasi, aspaldi-aspalditik datorren iraupen-lasterketea da. Halanda ze, aurrekariek dinoskue bide laburra egin dala, eta, esan barik doa, etorkizunerako proiektzinoa be, adituen esanetan, ez ei da oso oparua izango. Zuek be, inaugurazinoak, iragarpenak eta prentsa-oharrak egiteaz gain, ez zarie askoz harago joateko gai, gure eretxiz. Besteak beste, idea hau, ganera, ez dalako barria. Batzutan esan daikegu lehenengoak izan ginan, ahalgundu gonan hau martxan ipinten

lehenengoak izaten, eta bueno, ez dau aurrera egin. Baina hori ez da kontua, ze holango ekimenak baegozan finkatuta, Araban esate baterako, edo Donostian.

Begiratu, orain dala gitxi kontau eban irrati ezagun baten liburu-saltzaile batek, txoko bat sortu ebala Eup!-en, eta orain sentiduten dauela ez dauela funtzionau. Harek esan eban moduan, “ordu asko pasau doguz produktu asko sartzen, baina ez dot horren ordainik hartu. Ganera, plataformea abian ipini ostean, ez da egon hasieran bezalako laguntzarik.

Atzera begira jarrita, eta legegintzaldiko lau urte honeen perspektibeagaz ikusita, autortu behar deusuet ez dodala uste sektore ekonomikorik dagoenik... administrazio honek okerren tratatutako sektore ekonomikoetako batzuk merkataritza eta, jakina, autonomoak izan dira. Lehenengo eta behin, uste dot ez dala egon behar zan sentiberatasuna, Foru Aldundiarena lako Gobernu bat kudeatzeko betebeharra daukanari eskatzen jakon sentiberatasuna, izan be, lehenengo pandemiak behartu ebazan Bizkaiko saltoki asko persianea jastera, ziurbakotasun garai baten ostean, eta eskasa, gobernu batzuen beste sektoreari babesik ez emoteagaitik, eta, gero, merkataritzak aurre egin behar izan deutse bizi dogun inflazio galantari, lehengaien prezioen igoerari, argindarraren prezioaren igoerari eta barruko kontsumoaren beherakadeari.

Ez dogu ikusi zuen gobernuak, merkataritzan, ostalaritzan lez, gure lurralde historikoan autonomo asko eta saltoki asko jasaten dabilzen egoera horri laguntzeko neurri irmerik hartu dauenik, eta pentsetan dogu, garai baten aitatu zan milioi askoko inbersino hori alde batera itxita, Kutxabankek honetatik guztitik atera leikezan edo Kutxabankek euki leikezan irabazietatik harago, ez dogula ikusi, inondik inora, Bizkaiko merkataritzak onurarik euki dauenik. Plataforma horren kudeaketearen zifrak ikaragarri eskasak dira, eta, jakina, horrek ez deutso erantzun ez merkataritzaren eskari bati, ez herritarren eskari bati, prentsa-ohar bati baino, iragarki bati, eta hain ohituta gagozan zuen handitasun horri.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Martínez Fernández. En el turno de réplica, señora Basurko Urkiri, portavoz de la Diputación, tiene la palabra.

La Sra. **BASURKO URKIRI** andreak: Muchas gracias, señora presidenta. Junteros/as, buenos días a todos y a todas.

Lehenik eta behin, zeure galdereari erantzun gura deusot, amaitzear dagoan legegintzaldi honetan gobernu honek Bizkaiko merkataritza bultzatzeko hartu dauzan neurriak gogorarazoz. Danok dakizuenez, 2020an COVIDaren krisia hasi ostean, Bizkaiko Foru Aldundiak lurraldea suspertzeko Bizkaia Aurrera preminazko plana diseinatu eban, 12 neurri ekonomikogaz, krisi horrek sakon kaltetutako persona, enpresa eta sektore guztiei abagune hori gaintzen eta jardueria berreskuratzen preminagaz laguntzeko. Bizkaia Aurrera plana gehien kaltetutako sektoreetan zentratu zan batez be, merkataritza txikerrean eta ostalaritzan, eta, horregaitik, martxan ipinitako neurri askoren onurak jaso ahal izan ebezan, besteak beste, mikrokredituak, Enpleo Plan Berezia, kontsumoa sustatzeko bonuak, Bizkaia Aurrera digitalizazio-plana, zerga-arloko neurriak eta neurri fiskalak, eta Bizkaiko jardueria, ekonomia, kultura eta aisia dinamizatuko ebezan jardueren sustapena.

Asimismo, el Departamento de Promoción Económica reforzó la relación que teníamos con los agentes de referencia en el sector del pequeño comercio de Bizkaia: en la primera fase, durante el confinamiento, pusimos en marcha nuevos mecanismos para responder directamente a las necesidades y dudas del pequeño comercio, y en la segunda, consolidamos las ayudas para hacer frente a los retos del sector, como la digitalización, el cambio generacional o los nuevos modelos comerciales.

En los ejercicios 2021 y 2022, para seguir asesorando al pequeño comercio, continuamos apoyando a las asociaciones y facilitando bonos de comercio. También retomamos las medidas a más largo plazo, como la digitalización y profesionalización del pequeño comercio, el cambio generacional o los nuevos modelos comerciales, para lo que se recogieron actuaciones en convenios con asociaciones y se impulsó Eup!, el Portal de Compras de Bizkaia.

La crisis provocada por el COVID-19 agudizó la necesidad de poner en marcha Eup!, el Portal de Compras de Bizkaia. De hecho, esta crisis nos demostró la importancia de acelerar este proceso en sectores donde la digitalización se estaba desarrollando lentamente, como el comercio local.

La puesta en marcha de Eup!, Portal de Compras de Bizkaia, tenía como objetivo aprovechar al máximo estas dos circunstancias: por un lado, la importancia que los consumidores y las consumidoras de Bizkaia dieron a los comercios de proximidad durante los meses de confinamiento, y, por otro, que los propios comercios se dieron cuenta de que su presencia omnicanal y la digitalización avanzada de su negocio ofrecían inmejorables oportunidades.

Jakina, ez zan lan erraza, eta horretaz jaubetzen ginan, aurreko esperientzia batzuk halan ipini ebelako agerian. Baina, era berean, pentsau genduan ezinbestekoa zala asmo handiko ekimen bat martxan ipintea, helmen eta ikusgarritasun handiagoko ekimen bat, Bizkaiko tokiko merkataritza horretara hurreratuz joateko, eta haren digitalizazio-maila guztietarako beharrezkoa eta egokia zan laguntza guztia hartzeko.

Zuk dinozun moduan, Eup! izeneko tokiko merkataritzako online plataformea BBKren eskutik sortu zan, Foru Aldundiaren laguntzagaz, Bizkaiko online tokiko merkataritzaren zentro handia izateko asmoagaz, eta gaur egun Bizkaiko tokiko merkataritza txikiaren online plataformarik handiena da, 560 establezimentu atxikita, plataformeagaz sinatutako kontratuakaz.

Urte bi honeetan asko ikasi dogu, eta lehendik genkiana be egiaztatu dogu: ez dala miraririk espero behar. Ez espero gugandik, Martínez andrea, Bizkaiko saltoki txikien arazo guztiak konpontzeko neurri moduan saldutako ustezko konponbide errazak prometidutea. Hori ez da gure estiloa. Eta, horregaitik, etorkizunean be orain arte lez segiduko dogu, BBKgaz lankidetzan, Eup! ataria garatzeko, establezimentu barriak sartzen eta plataformako transakzioak handitzen. Era berean, eta hori oso garrantzitsua da, gure lurraldeko merkatariei trebakuntza eta laguntza emonez beren-beregi, Eup!-en denda birtual barria edegi ahal izan daien, holan Bizkaiko saltoki txikien digitalizazioan aurrera egiten gabiltzalako, eta omnikanalidadeak eskaintzen dituan aukera guztiak aprobetxatu ahal izateko ateak zabaltzen. Eta lan hori beti egin dogun lez egiten segiduko dogu, lankidetzan. Bizkaiko sektoreko alkarte nagusiakaz lankidetzan (Cecobi, Bizkaidendak eta Bilbaodendak). Eta horreei eskerrak emon gura deusdaz, Eup! Plataformea martxan ipinteko eta garatzeko emondako laguntzagaitik.

Asimismo, seguiremos colaborando con estas asociaciones para desarrollar las actividades derivadas del diagnóstico que compartimos sobre las necesidades del pequeño comercio de Bizkaia: la profesionalización del sector, los proyectos de transmisión empresarial, o las actuaciones de apoyo a la puesta en marcha de nuevos modelos de negocio para el comercio del futuro, que sea más atractivo para las nuevas generaciones de emprendedores y emprendedoras.

Trabajamos conjuntamente de cara al día de mañana, para diseñar cómo será el comercio del futuro. Este modelo comercial ya se puede ver en nuestras calles y pueblos: una tienda física atractiva y un excelente servicio personalizado, imposible de reproducir en el mundo digital, pero, al mismo tiempo, una tienda conectada que utiliza todas las posibilidades de la digitalización para fidelizar a su clientela actual, y captar nueva.

Y no pararemos de responder a sus necesidades. Con acciones de fondo y también complementarias. Por citar una de las últimas, las iniciativas que estamos promoviendo, combinando turismo y comercio. Un ejemplo de acciones que se derivan de la colaboración y la cercanía. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Basurko Urkiri. En el turno de réplica, tiene la palabra la señora Martínez Fernández.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Eta beste bat. Izan be, ez zarie gai autokritikea egiteko, zuei ez deutsuelako eragiten, ezta?, ez deutsue eragiten, eta holan hartzen dozuez erabagiak, eta holan gabilz.

“Saltokiakaz lankidetzan” esan deuskuzu. Merkatariek eskatu eutsuen hau? Ez. Bizkaitarrok eskatu geuntsuen? Ez. Nondik urten eban idea honek? Bulego batetik. Nork ordaintzen ditu ondorioak? Danok, zuek daukazuezan idea izar honeek geure zergakaz ordaintzen doguzanak, eta saltokiok, lehen esan deutsuedan moduan, ordu asko eta lan asko eman deutsezanak zalantza askogaz jaio zan eta zuek bultzatzeko gai izan ez zarien zezeri, baina, autokritikarik? Ezta apur bat be.

Beste bat. “Pandemia” dinozu, bai, gatxa izan zan. Zer egin zenduen zuek, zer eskaini zeuntseen saltokiei, merkataritza-bonuak? Merkataritza-bonuak orain dala urte askotatik dagoz ezarrita, 12 urte baino gehiago da merkataritza-bonuak dagozala. Besteak beste, nik zuekaz adostu dot hori aurrekontuetan, Batzar honeetan. Halanda ze, merkataritza-bonua ezarrita egoan. Zer egin dozue zuek pandemian, ordainketa-atzerapenak, hilebete honetan ordainketa zatikatua ordaindu behar ez dozula esatea, eta 5 hilebete barru ordaindu behar dala? Baina ordaindu egin behar da. Mikrokredituak? Bai, baina ordaindu egin behar dira. Benetan, zer babes emon deutzazue Bizkaiko merkataritzari, ostalaritzari? Errazoizkoa zana baino askoz denpora luzeagoan ateak itxita eukiteaz aparte, eta Espainia osoko beste lurralde batzuetan arrazoizkoa dala probau da. Zer egin dozue zuek?

“Helburua zan”, dinoskuzu, daborduko iraganaz gabilz berbetan. Hau da, bete bako helburuez. “Ez zan lan erraza, baina ezinbestekoa zala uste dogu”. Aizu, begira, ekonomiek funtzinonetan dabe, gizarteek funtzinonetan dabe, baita Bizkaikoak be, eta hori askotan erakutsi dogu bizkaitarrok, gizarte zibila mobilizetan danean. Ez aitatu sektorea profesinonalizetea, profesinonalizau egin beharko da, baina zuek entzun ez dozuen profesinonal asko dagoz, eta bururatu jatzuelako ipini zenduen hau martxan. Baina beharra egon barik, landu barik, alde onak eta txarrak aztertu barik. Izan be, dirudi zuek, hemen, ba, jakina, ez daukazuela zuen inbersinoak jokoan. Eta, halanda be, pandemian, plataforma horretan inbertidu diran milioi euro horreek, seguruenez, Bizkaiko merkataritzari askoz hobeto etorriko jakozan laguntzetan eta dirulaguntzetan, eta ez ordainketa-gerorapenetan, eta ez mikrokredituetan. Horreetan be bai, baina horreek itzuli egin behar dira.

“Orain arte bezala jarraituko dogu”, dinoskuzu. Ba, orain arte bezala jarraitu ezkerro jai daukagu. Begira, zemendian egindako eskaerak, bi, Bizkaia osokoak, e? “Orain arte bezala jarraituko dogu”, ba jai daukagu. 5.596 eskaera jaso dira, baina 510 ez dira behar lez burutu, batez be stock falteagaitik. Hori urte bian, urte bian, eta orain arte lez jarraituko dozuela dinoskuzue. Niri, benetan, gustu txarreko txantxea iruditzen jat zuek holango gauzak esatea.

Begira, orain dala... ea holan danok apur bat kontzienteago garen merkataritzak gure uri baxotxean zer garrantzi daukan. Orain dala urte batzuk, Leioan ekimen bat egon zala gogoratzen dot, eta danok ikusi ahal izatea gustauko litxakit. Izan be, saltoki

guztiek olana baltzak ipinii ebezen euren establezimentuetan, erakusleihatuan, ze, egia da, merkataritza da uriei bizia emoten deusena, merkataritza da jardueraren emoten dauena, merkataritza da segurtasuna emoten dauena, eta argia, eta argitasuna, eta jardueraren ekonomikoa, eta enpleoa. Herri honetako enpleoaren % 80 enpresa txiki eta ertainek sortzen dabe. Baina batzuek, bulegoetatik, hori ezin dozue ikusi, eta ez daukazu bape graziarik, foru diputatu andrea.

Nik uste dot ez eutsuela eskatu, zuei bururatu jatsuen, ez dakit nork euki dauen abantailarik plataforma hau martxan ipinteari esker. Nik badakit egin behar dana, Talde Popularrean hori pentsetan dogu, sektoreari ospea emotea dala, haren garrantzia erakustea, behar diran baliabideak eta laguntzak emotea, asko ukatu jakez-eta. Eta, jakina, merkataritza benetan sektore estrategikoa izatea sustatzea, gure lurralde historikoko sektore estrategikoa izatea, eta zuzenean merkatariek helarazoten deuskuezan eskaeretan gehiago oinarritzea, oraindino ez dakigu zein bulegoetatik ateraten diran idea horreetan baino.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Martínez Fernández. Y en el turno de réplica, tiene la palabra la representante de la Diputación, la Sra. Basurko Urkiri.

La Sra. **BASURKO URKIRI** andreak: Muchas gracias, señora presidenta.

Martínez andrea, berba solteak hartu dozuz nire berbalditik eta zeure interpretazinoa egin dozu. Esan dozunez, ez dogu autokritikarik egiten, alderantziz, egunero, egunero eta momentuero, batez be martxan ipinten doguzan neurriak, oso barneratuta daukagulako eten barik hobetu behar dala. Azken helburua? Bat gatoz horregaz, merkataritza txiker lehiakorra eukitea, gure kaleak argituko dauzana, gure herriei bizia emongo deusena, eta jardueraren eta enpleoaren sortuko dauzana. Ados gagoz. Eta egiten ez doguna da gelditu, eten barik neurri asko martxan ipinten doguz, eta horreek hobetzen saiatu.

Zelan egiten dogu? Sektoreagaz, esan dot, sektoreagaz, sektoreagaz. Begiratu aurrekontuari, Bizkaidendakegaz hitzarmena, Cecobigaz hitzarmena, Bilbaodendakegaz hitzarmena, jardueraren zehatzak, zehatzak, gaikuntzagaz, profesionalizazioagaz, belaunaldien arteko erreleboagaz eta saltoki txikietan beharrezkoak diran negozio-eredu barriakaz lotutakoak. Eta digitalizazioak be historia dauka erakunde honetan. Urte batzuk atzera egiten badozu, ikusiko dozu hitzarmen horreetan, Cecobigaz, Bizkaidendakaz eta abarregaz lantzen genbilzan hitzarmenetan, baegozala digitalizazioa bizkortzeko plataformak eta bitartekoak sortzeko ekintzak eta saiakerak, ezin deuseguzalako begiak itxi aldaketei, personaren, danon, ohituren aldaketei. Ezin deuseguz horri begiak itxi, digitalizazioa errealidade bat da. Denda fisikoak be eta, horrenbestez, omnikanalitatearen aldeko apustua egin behar dogu, eta horrek gaitasun digitalak hartzea eskatzen dau. Eta guri, erakunde garen ezkeron, ahalik eta baldintza onenak sortzea jagoku, sektoreek, kasu honetan merkataritzak, lehiakortasunaren giltzarrietan aurrera egin daien, eta kasu honetan digitalizazioan.

Halanda ze, munduko autokritika guztiagaz, uneoro eten barik hobetzeko ikuspegiagaz eta jokabideagaz, eta beste erakunde batzuek be abian ipinten dabean beste neurri batzuekako erantzukizun- eta osogarritasun-erispideagaz, erakutsi dogu neurri asko ipini doguzala martxan, eta neurri asko ipinten jarraitzen dogula, eta neurri horreek jartzen jarraituko dogula, eta egiten gabiltzen jarduerak hobetzen joango garela. Sektoreagaz lankidetzan, sektoreari eta Bizkaiko udalari ugariei entzunda, asko dira-ta, eta balio handia emoten deuse saltoki txikiei be. Nada más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Basurko Urkiri.

Punto 2 del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

2.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
([R.E.11/E/2023/0000489](#))

Autor: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Asunto: Aspectos vinculados con la transparencia, participación y en definitiva Buen Gobierno

Documento Principal:
([R.E.11/E/2023/0000489](#))

Expediente: ([11/B/18/0004273](#))

2.- Honako idatzi honi buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
([11/E/2023/0000489SE](#))

Egilea: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Gaia: Gardentasunagaz, parte hartzeagaz eta, azken baten, gobernu onagaz lotutako zenbait alderdi

Dokumentu nagusia: ([11/E/2023/0000489SE](#))

Espedientea: ([11/B/18/0004273](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Corresponde el turno a la juntera que ha presentado la iniciativa. Por tanto, señora De Madariaga Martín, tiene la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora presidenta. Buenos días a todos/as.

Podere publikoek euren funtzinoak betetea eta baliabide publikoak erabiltean gardenak izateko eskakizun demokratikoa ezinbesteko oinarria da herritarrei kontuak behar lez emoteko, eta erakundeen kontrola eraginkorragoa egiteko eta gobernu-maila guztien zilegitasuna sendotzeko modu bat da. Herritarrek euren erakundeakazko daukien konfiantza indartzeko, beraz, gardentasunaren aldeko apustu sendoa egin behar da, dimentsino indartsuenetako bat da-ta herritarren arazo eta kezakaz sentibera dan gobernu edegi bat bultzatzeko, eta gobernu horrek erabagiak hartzerakoan parte hartzea eta edozein kargu publiko kudeatzearen erantzukizuna sustatzeko. Holan hasten da 2016an onartu zan Bizkaiko Gardentasunari buruzko Foru Arauaren berbaurrea, gardentasuna gobernu-funtzinoak eta baliabide publikoen erabilerea kontroletako elementu moduan, baina baita erabagiak hartzerakoan herritarrek parte hartzeko palanka moduan be. Honaino, arauak dinoena. Ikusi daigun orain zein izan dan lau urte honeetan gobernuak arlo horretan egindako ekintzaren emoitza.

Adibidez, IKERFELek Aldundiaren enkarguz egindako eretxi publikoaren azterlanaren emoitzak hartzen badoguz erreferentziatzat, honako datu honeek topauko doguz: inkesta horretan, alkarrizketatutako personei galdetzen jake Gobernu honek iragarri dituan 11 proiekturen barri daukien ala ez, proiektu izartzat jo dituenak, hainbat bidetatik gainera. Esaterako, Metroaren 5. linea, Urdaibaiko Guggenheim, Ibaiazpikoa, Tourra, eskoialdeko bidegorria, Omako basoa lekualdatzea, banda zabala, iraupen luzeko zaintza-plana eta bizikleta-pista bat. Eta emoitzek dinoe, batez beste, alkarrizketatutako personen erdiek baino ez daukiela proiektu horreen barri. Izan be, iraupen luzeko zaintza-plana eta holango gai garrantzitsuak,

gainera gizartearen zati garrantzitsu baten eragin handia daukana, % 35ek baino ez dau ezagutzen. Ostera, herritarren % 73k ezagutzen dau Aldundiak Urdaibaiko Guggenheim martxan ipinteko daukan interesa. % 35ek zainketen ezagutza, % 73k Urdaibaiko Guggenheim. Eta horri jagoko nire lehenengo galderea: zein da erispidea herritarrei zein informazino helarazoko jaken eta zein ez erabagiteko. Eta galdetu egiten dogu, deigarria dalako herritarren eskubideei, kasu honetan zaintzeko eskubideari, zuzenean eragiten deutseen gaietarako buruzko ezjakintasun nabarmena.

Ikusten dozuenez, Bizkaian egiten danari buruz herritarrek daukien ezagutza nahiko txikia da garrantzi handiko gaitan, eta inkesta horretan galdetu diran beste neurri batzuek konparetan badogu, neurri garrantzitsuak, prezioen igoerari aurre egiteko martxan ipintea, adibidez, honako honeek dira emoitzak: kasu horretan, batez beste, ezagutza % 70ekoa da, hau da, 10etik 7k ezagutzen dabez neurri horreek. Eta, kasualidadez, gehien ezagutzen diranak Estaduko Gobernuak hartu dituan neurriak dira, hau da, jenteak gehiago ezagutzen ditu Estatu Espainiarrean hartzen diran erabagiak eta neurriak Bizkaian hartzen diranak baino, eta hori ez da kasualidadea. Baina okerrena da ez dala ona. Gure ustez, horrek zerikusia dauka Aldundiko Gobernuaren gardentasun faltagaz. Hasteko, ez da prentsaurrekorik emoten Gobernu Kontseilu bakotxaren ostean, Gipuzkoan eta Araban haren homologoek egiten daben lez.

Begira, webgunearen 2022ko datuak azertu ostean, eta datu horreek zuzenak badira, Bizkaiko Ahaldu Nagusiak 9 prentsaurreko emon ditu urtebetean, bizikleta-mobikortasunari buruzko lantalde bat aurkezteko, garraio publikoari buruz berba egiteko Arriolagaz egindako batzarraren barri emoteko, edo Banda Zabalaren Plana aurkezteko, bizikleta-pista bat, 2021eko aurrekontua, Omako basoaren lekualdaketea, Enpleo Plan bat, eta Fitoren kontzertua iragarteko. Hori guztia, krisi ekonomikoak eta inflazioak markautako urte baten, Gobernuak esan dau neurri ugari jarri dituala martxan, eta, antza danez, inork ez dau horreen barri izan. Bederatzi prentsaurreko urtebetean; beraz, ez da harritzekoa inkestatuen % 29k bakarrik jakitea zein dan gaur egungo Ahaldu Nagusiaren izena, eta ehuneko horrek % 56ra igoten du erantzuna iradokitzen bada. Baina ezagutza-maila aurreko legegintzaldiaren amaierakoa baino askoz txikerragoa da, 12,4 puntu gitxiago.

2022an, Gobernu honek 49 prentsaurreko emon ditu guztira, hau da, urtean 5 prentsaurreko inguru diputadu bakotxeko. Eta itxi egidazue esaten zelako baina gauza interesgarriez berba egin dan: besteak beste, errepideen kalidadea baloretako inkestearen emoitzez, hondartza-denporaldiaren balantzeaz, kontzertuen ziklo batez edo autoen zirkuitu baten proben aurkezpenaz. Ulertu daikegu Gardentasun Araua publizidade aktiboan oinarritzen dala, informazino publikoa eskuragarri egotean, eta, 3.3. artikuluan, publizidade aktiboari buruzkoan, ezarten dan lez, “ahal bada, informazinoa bitarteko telematiko eta informatiboan bidez zabaldu beharko da, batez be Egoitza Elektronikoen edo gardentasun atariaren bidez”.

Baina ikusten dozuenez, gardentasunaren ataria eta Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkaria ez dira nahikoa Jaurlaritzak abian ipintea erabagi dauzan neurri, ekintza eta proiektuak jenteari helarazoteko. Eta garrantzitsua da aitatzeta, zati hori gobernuari ahaztu egiten jakola dirudi-ta, 3.8. artikuluan honako hau gaineratzen dala: “Era berean, Foru Aldundiak eta Bizkaiko foru sektore publikoko erakundeek baliabide telematikoen ordez beste baliabide batzuk eukiko ditue informazinoa zabaltzeko”. Ze helburugaz? Ba, hondino bitarteko digitalak egunero erabilten ez dabezen herritarengana bete-betean ailegetea. Eta hori egiteko modu bat prentsaurrekoak izan daitekez, erabiliko ez balitue, noski, euren burua goratzeko, edo ohiko edozein egunkariaren ekitaldi-agendearen atal modura. Komunikabideak, prentsa, irratia eta telebista be, oso erabilgarriak dira gardentasunaren arloan, erabilera egokia emongo balitxake.

Eta kezkatzen gaitu, kezkatzen gaitu Gobernu honen opakutasunak, kezkatzen gaitu, gainera, eskura daukezan baliabideak erabilteak, informatiko barik, ogia eta

zirkua eskaintzeko, eta kezkatzen gaitue holan jarduteak sortzen dituan ondorioek. Garrantzitsuena da herritar batzuek ez dakiela zer neurri hartzen diran Bizkaiko Foru Aldundian, eta, gainera, eragiten deutseela. Bigarrenik, prentsaurrekoak gehiengo sozialarentzat garrantzi gitxi dauken gaietarako emoteak desafekzinoa eta interesik eza sortzen dauz, eta, horregaz batera, herritarren parte-hartze baxukoa, sano agirikoa dana. Herritarrek aurrekontuen proiektuei egindako alegazinoen kopurua oso txikia da, urtean 10 alegazino batez beste, eta parte-hartze bidezko aurrekontu-prozesu bat martxan ipinteko aukerea aitatu be ez dogu egingo, aurkezten dogun bakotxean zuek kontrako botoa emoten dozuelako. Foru-araudia egiten be parte-hartze baxua dago.

Eta horregaitik guztiagaitik, galdetu gura deusugu gardentasunagaz, parte-hartzeagaz, eta, azken baten, gobernu onagaz lotutako zer alderdi hobetu daitekezan zure sailaren jarduerari jagokenez. Besterik ez, eta eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. Y en el turno de réplica, la señora Etxanobe Landajuela, portavoz de la Diputación, tiene la palabra.

La Sra. **ETXANOBE LANDAJUELA** andreak: Muchas gracias, señora presidenta. Buenos días a todos/as.

De Madariaga andrea, iruditzen jat itaun hau aurkeztu dozula Bizkaiko Foru Aldundiak gardentasunaren, gobernu onaren eta herritarren partaidetzaren arloan egiten dauen lana ezagutzeko lana hartu barik. Ez naz zure eretxiak baloretan hasiko, egitatetzat aurkeztu arren, zure eretxia besterik ez dira. Nik datuak emongo deusudaz, datuak, ulertu daizun gardentasuna, parte-hartzea eta kontuak emotea dirala Bizkaiko Foru Aldundiaren ekintza egituratzen daben gobernu edegiaren printzipioak, 2016an Gardentasunari buruzko Foru Araua onartu zanetik.

2018an eta 2019an, Aldundiak bere gobernu-eredu edegia ELGAK aztertu eiala erabagi eban. ELGAREN gobernu edegiko azterketak gobernu edegiko politiken analisi sakonak dira, eta, gomendioakaz batera, gobernu gardenagoak, partaidetzazkoagoak eta arduratsuagoak eregiten laguntzen dabe. ELGAK Bizkaiko Foru Aldundiaren gobernu edegiaren eredia bermatzen dau, eta nazinoarteko erakunde horrek egindako txostenaren inguruan bideratu dira agintaldi honetan egin doguzan jarduerak.

Edozein gobernuak gardentasunaren arloan aurrera eroan behar dauen politikearen printzipioa. Izan be, besteak beste, 2013. urteko estaduko oinarritzko araudi batek be halan ezarten dau, kontua ez da herritarrek Ahaldun Nagusiaren eta gobernu hau osotzen daben ganerako personen izena jakitea edo ez jakitea, eta ez da parametro horreen arabera neurtzen, De Madariaga andrea, ez dauka horregaz zerikusirik. Izan gaitezaz zorrotzak eta serioak, gardentasuna da herritarrei informazino egiazkoa, eskuragarria, emotea, formatu berrerabilgarrietan, eta eguneratuta, erakunde bati eta erakunde horren jarduerari buruz. Eta ekitaldi horretan, gardentasun osoagaz be bai, gobernu osotzen daben personen, saile, n egituren eta abarren barri emoten da, Legeak esaten dauelako eta gure Arauak esaten dauelako, eta holan egiten dogu.

Bigarrenik, adierazo behar da 2016. urtetik, Bizkaiko Foru Aldundian, publizidade aktiboaren printzipioa betez, Gardentasunari buruzko Foru Arauak argitaratu behar dauen informazino guztia argitaratzen dogula Bizkaia Gardena gardentasun-atarian, eta, ganera, argitaratu beharreko gitxienekoak baino gai gehiago argitaratzen doguz: kontratuak, hitzarmenak, dirulaguntzak, lantze-prozesuan dagozan arauak eta arau bateratuak, urteko araugintza-plana, antolamendua, funtzinoak, lanpostuen zerrendea, aurrekontuak, aurrekontuen

betearazpena, defizita eta zorpetzea, Kontu Orokorrak, hornitzaileei ordainketak, zerbitzu-gutunak, planak, Enpleo Publikoaren Eskaintza. 2016. urteaz geroztik, informazio publikoa eskuratzeko eskubidea be beteten dogu. Foru Araua onartu zanetik, informazio publikoa eskuratzeko heldu diran eskaera guztiak ebatzi doguz, informazio publikorako 328 eskaera. Barriro dinot, planteau diran guztiak ebatzi dira.

Laugarrena. 2016. urtea ezkerostik, gardentasunari eta datu edegiei buruzko hiru urteko foru-planetan zehaztutako ibilpidean be lan egiten dogu, eta nabarmentzekoa da azken urteetan Open Data Bizkaian datuak edegitzearen alde egindako apustua. Plan horrek oinarriak ipini dauz Bizkaiko administrazio publikoek sortzen doguzan datu ugariak enpresen, unibersidadeen, alkarteen eta baliabide berrerabiltzaileen eskura ipinteko. Herritarrengan eragina daukien 1.322 datu-multzo edegi doguz Open Datan. Hona hemen adibide batzuk: Prebentzino Zerbitzuaren esku-hartzeen datuak, ortoargazkiak, suteak amateteari eta salbamentuari buruzko datuak, errepideak, kartografia, azaleren urteko aitorpena, katastroa eta abeltzaintzako ustiategiak.

Bosgarrena. 2020an 106/2020 Foru Dekretua onartu genduan, Open Data Bizkaian datuak edegitea arautzen dauena. Foru Dekretu horren bitartez, lehenengo biderrez, Bizkaiko toki-erakundeetan datu edegien atari bat eukiteko aukerea zabaldu genduan, kasu honetan Aldundiaren laguntzinoagaz. Gaur egun, lurralde horretako 32 udal dagoz atxikita Open Data Bizkaiari.

Seigarrena. Datu edegiak dinamizetako eta prestetako ekimenak ipini doguz martxan, datuak berrerabiltzean oinarritutako hainbat lehiaketa antolatu doguz; esaterako, BizkaiUP! lehiaketea, edo barriki egindako Datathon, gizarteari bizitza errazteko urtenbide bat sortzeko erronkagaz, Bizkaiko Foru Aldundiak daukazan datuen bidez. EHUguz eta Bilboko Udalgaz batera, Open Data Bilbao-Bizkaia gela be ipini dogu martxan, eta Mondragon Unibersitateagaz alkarlanean gabilz.

Zazpigarrena. Beste gai batzuei jagokenez, baina gardentasunaren arloan be bai, partaidetzea eta kalidatea eroan doguz Aldundiko sailetara. Gaur egun 22 zerbitzu-gutun daukaguz, eta hartzen diran konpromisoak modu gardenean agertzen dira horreetan. Horren adibide batzuk be emongo deusudaz: indarkeria matxistearen biktimentzako gizarte-arreta espezializauko zerbitzuaren gutuna, aurrez aurrekoa ez dan herritarren arretarako zerbitzu espezializauaren gutuna, Bizkaibusena, hondartzetako zerbitzuen gutunak, baita Garbiguneen sarearena be.

Zortzigarrena. Hizkuntza argiaren eta irakurketa errazaren programea be martxan daukagu, Aldundiak herritarrakazko hartu-emonetan erabilten dituan eukiak eta informazioa egokitzeko. 50 prestakuntza-saio emon doguz, eta 123 euki egokitu doguz. Hain zuzen be, oraintsu onetsi dan Herri Ekimen Arauemoilea arautzen dauen Foru Arauari jagokenez, lortu gura dan helburuagaz, uste genduan oso garrantzitsua zala personengana hurreratzea, eta horregaitik egokitu dogu hizkera errazera, ikusi dozuen moduan. Ez dakit zuek personei arau hori hurreratzeko ekimenik aurreikusi zenduen, Bizkaian benetan ezagutu daiten, guk egin dogu.

Gardentasunean sakontzen jarraitu neike, baina oraindino partaidetza-esparrua jorratzeke daukat, zuk be zure itaunean aitatu dozuna, eta 10 minutu baino ez daukadaz. Partaidetzaren arloari jagokenez, esan behar deusut Bizkaiko Foru Aldundiak 2019an amaitu zan lehenengo Partaidetza Plana euki ebala, eta, hain zuzen be, Batzar Nagusi honeek egin ebezen gomendioetan oinarrituta egin zala, kamara honetan bertan adituen ponentzia bat landu ostean. Gaur egun, Herritarren eta Gizartearen Partaidetzarako 2020-2030 Plana dago indarrean. Plan hori herritarrakaz, adituakaz eta Bizkaiko Foru Aldundian lan egiten daben personakaz egindako partaidetza-prozesu baten oinarrituta egin zan.

Hirugarrena. Aldundian, foru-estrategiak eta -planak egiteko parte hartzea bultzatzen dogu. Adibideak emongo deusudaz ostera be: Energia Jarduketarako Plan Orokorra, estrategia digitalekoa, Bizkaia Digitala Plan Estrategikoa, Ezkerraldea-Meatzaldeko eta Enkarterriko plan estrategikoak, edo Partaidetza Plana bera.

Laugarrena. Foru-araudia egitko parte-hartzea be bultzatzen dogu. Araudiari buruzko partaidetza-prozesuak jorrazteko gune bat prestau dogu webgunean.

Bosgarrena. Demokrazia deliberatiborako tresnak be bultzatzen doguz. Europako gobernu barritzaileenek gero eta gehiago jotzen dabe eztabaidarako prozesuak antolatzeraz, gizartearen erakusgarri lez, erronkei aurre egiteko, ezagutza partekatuz eta parte-hartzaile eta arduradun publiko guztien artean urtenbide posibleak identifikaiz. Aldundia aitzindaria da arlo horretan; izan be, 2022an lehenengo eztabaida-foroa egin eban, herritarrentzako aurrez aurreko arreteaz azterzeko. Herritarren 22 gomendio jaso ziran; aztertu dira dagoaneko, inplementau ahal izateko, eta azterketearren emoitza itzuli jake parte hartu eben personei, gure webgunean argitaratzeaz ganera.

Seigarrena. Badakigu, era berean , herritarrengandik hurbilen dagozan administrazinoetan hartzen dirala erabagirik garrantzitsuenak. Hori dala-ta, 2022tik parte-hartzea babesteko lankidetza-ildo bat daukagu zabalik, udalek eta mankomunidadeek sustatutakoa. 2022an 250.000 €bideratu genduzan, eta 2023an 300.000 €bideratuko doguz. Era berean, Bizkaitarren Sarea izeneko datu-base bat sortu dogu, eta bertan parte hartu gura dauen edonork emon daike izena. Une honetan 6.600 personak osotzen dabe, eta martxan ipinten doguzan prozesuetan aktiboki parte hartzen dabe.

Azkenik, OGPrez parte be bagara. Beste gai askori buruz berba egiten jarraitu daike, baina datuak eta egitateak dira, De Madariaga andrea. Datu eta egitateak, agirian ixten dabenak gardentasuna eta parte-hartzea dirala gobernu edegiaren ereduaren funtsezko oinarri bi, baita Aldundiaren egunerokotasuna be, eta Aldundiko Sail guztien zeharkako ikuspegiagaz egiten dogula. Aurrera segiduten dogu. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Etxanobe Landajuela. En el turno de réplica, tiene la palabra la señora De Madariaga Martín.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora presidenta.

Beno, Etxanobe Landajuela andrea, nire b berbaldiaren erdia baino gehiago datuak emoteko izan dala dinozu, baina nire eretxia dirala, eta zureak egitate bihurtzen diran datuak dirala. Nire datuak be egitateak dira, horregaitik dira datuak. Ganera, Aldundiaren webgunetik atera dodaz, gardena dan horretatik, eta, beraz, ez dot uste arazorik eukiko dozunik horreek onartzeko.

Eta, ganera, zure berbaldiaren oinarria da ez ei dodala nekerik hartu Aldundiaren webgunean gardetasunari eta arte-hartzeari buruz agertzen diran datuak begiratzeko. Zuk, osteraz, ez ei dozu irakurri nire itaunaren dokumentua, izan be ez deusazu erantzun egin deusugun galdereari, eta uste dot nahiko galdera erraza zala: zure eretxiz, gardetasunagaz, parte-hartzeagaz, eta, azken baten, gobernu onagaz lotutako zer alderdi hobetu daitekezan zure Sailaren jarduketei jagokenez. Eta horren ganean ez dozu ezer esan, eta, nire ustez, ulertzeko galdera erraza zan, ez dozu ezer esan. Zuk dinozuna da... Hona igon eta beti daukazuen jarrera bera daukazu, hau da, autokritikarik bakoa, autokonplazentzia handikoa, asko

egiten ari garela esateko, oso ondo egiten dogula, ez dagoala ezer hobetzeko, eta orduan, tira, holan geratzen gara.

Dana ondo doala dinozu, ederto. Foru Arau honen helburua da, zuk zeuk esan dozun lez, gardentasuna eta informazio publikoaren eskuragarritasuna garraibide egokiak izatea herritarrek Aldundian erabakiak hartzeko moduari buruzko azterketa sakona egin ahal izateko, funts publikoak, guztion baliabideak, zelan erabilten diran jakiteko, kontrol-testak areagotzeko be balio dau, foru-podere publikoen eta herritarren arteko interakzioa egokiak diran ala ez, eta entzute aktiboa sustatzen dan. Hori esan dozu, ganera, azken zati horretan, demokratikoki aurreratua izango dan gizarte bat garatu ahal izatearen ildotik, bestalde.

Eta dana ondo doa, zure ustez, dana ondo doa, ez dago zer aldatu, ez dago zer hobetu, erraz konpontzeko moduko gaia zan, nik uste. Hain ondo doa, ze, begiratu, galdera bat irakurriko deusut, eta ziur zuri be lagundu deusula. Zer partaidetza-bide zehatz sustatzeko asmoa dozu Bizkaian bizi diran persona guztiek, baita bazterkeria-egoera larrienean dagozanek be, euren eretxia emon daien Foru Aldundiak martxan ipiniko diturn politika, zerbitzu eta neurriei buruz? Nik bezala, galdera hori bera jaso dozu zuk, eta argi daukat holako galderak egiten dirala, hain zuzen be, ez dagoalako gardentasunik eta ez dagoalako danok parte hartzeko aukerarik. Zuek berba egiten dozue, bai, unibersidadeek informazio asko daukie, enpresek be bai, eta herritarrek, oro har? Enpresa-alkarte baten parte hartzen ez dauenak, badauka? Eta gero aitatzen dozu web, web, web, digital, digital, digital. Eta barriro irakurriko deusut, 3.8. artikulua: “Era berean, Aldundiak eta foru-sektore publikoak baliabide telematikoen ordezko baliabideak erabili behar ditue”. Eta zuk, gaur, ez dozu horretaz berba egin.

Erakunde hau opakua dala. Zuri ez jatsu gustetan guk esatea, baina egia esan, Euskadi osoan gardentasun gitxien daukana da, edo, behintzat, uste dogu argi eta garbi dagoala gardentasun gitxikoa dala; izan be, begiratu, opakua da, erakunde hori opakua da Batzar Nagusietan gagozanontzat be, eta askoz be opakoagoa da herritarrentzat, jeneralean. Geuri be, parte hartzeko mekanismoak ezagutzen doguzanoi eta informazioa non topau badakigunoi be, kostau egiten jaku informazioa eskuratzea. Eta hori Gobernu honen jarrera bat da, kezkatzen gaitu, ganera, onartzen ez dan gaia izateak, neurri horretan ez dagoalako hobekuntza-ekintzarik sartzeko aukerarik. Eta zuk, gaur, hemen, ez dozu gai hori hobetzeko proposamenik egin, eta horixe da egin jatsun galdera. Ganera, erakutsi dozu gaitasun txikia daukazula, halan esan daigun, Sailaren eta Foru Gobernuaren ikuspegi kritikoa izateko. Uste dogu oso beharrezkoa dala gobernu onaren, kalidade demokratikoaren, hainbeste aitatzen dozun horren, eta, batez be, herritarrenganako arreteta eta tratua hobetzearen bidean aurrera egiteko.

Nik espero dodana da Sail hau bihurtu daigun... eta, gardentasunaren ganean berba egiten dogunean, eta parte-hartzearen ganean berba egiten dogunean, tira, ba, gardentasuna ez daitea izan publizidade-agentziaren sinonimoa.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. Y en el turno de réplica, la señora Etxanobe Landajueta, portavoz de la Diputación, tiene la palabra.

La Sra. **ETXANOBE LANDAJUELA** andreak: De Madariaga andrea, entzun gura ez dauena baino gor okerragorik ez dagoala dinoe, eta ikusi gura ez dauena baino itsu okerragorik ez dagoala. Eta zuk ez dozu entzun gura izan nik gaur hemen esan dodana, eta larriago iruditzen jat, era berean, ez dozula ikusi gura izan Bizkaiko Foru Aldundiak orain dala 8 urtetik gobernu edegiaren, gardentasunaren eta partaidetzaren arloan egiten dauen beharra. Eta horrek, gehienbat, tristura handia sortzen deust, batez be gaur hemen erakusten zabilzana Aldundiko profesionalek eta teknikariek egiten daben lanarenganako errespetu faltea dalako, eta errespetu faltea, era berean, zuk zeuk be ordezkutzen dozuzan Bizkaiko herritarrakana.

Argi itxi dozu gaur hemen, Bizkaia hobe eregiteko ekarpena egin eta lagundu beharrean, nahiago dozula egunero profesional handiak egiten dabena deseregi eta deformatu. Izan be, zuk gaur hemen debalauu egin dozuz Bizkaiko herritarrek Bizkaiko Foru Aldundian eta lurraldeko udalerrietan egin diran partaidetza-prozesuetan egindako ekarpenak. Zuentzat, zuek dinozuen moduan egiten ez bada, txarto eginda dago, ez dau balio, baina ez dozue ezer zehatzik proponiduten.

Nik animetan zaitut, egin ohi dozuezan eslogan erraz eta trazu lodikoko diskurso horren orde, zeinetan dana ezelango zehaztasun barik nahasten dan, hurrengoan gardentasunaren eta parte-hartzearen atarrietan argitaratutako informazioa irakurtera. Era berean, ELGAK Bizkaiko Foru Aldundiko gobernu edegiari buruz egindako txostena irakurtera, gardentasun- eta partaidetza-planak be irakurtera, haren ebaluazioak eta memoriak irakurtera, eta, hortik abiauta, ekarpen eraikitzaileak eta hobekuntza-ekarpenak egitera. Irakurri, mesedez, egindako partaidetza-prozesuei buruz dagoan dokumentazioa be, zeure diskursoak dira-ta herritarrengandik, haren beharretatik, interesetatik eta eskaeretatik gero eta urrunago dagozanak. Bene-benetan, zintzotasun osoz animetan zaitut, ganera, aldarre eraikitzaileagaz etorri zaitezana.

Bizkaiko Foru Aldundia Administrazio gardena eta edegia da, eta Gardentasunari buruzko Foru Arauak ezartzen dauen informazio guztia argitaratzen eta eskaintzen dau. Herritarrek bere zereginetan, parte-hartzean inpliketea errazten dauen administrazio bat da Aldundia. Uste dot nahikoa datu eta informazio emon dodala gaur hemen, euki dodan denporan. Era berean, esan dot gure borondatea beti dala hobetzea, eta etorkizuneko Parte-hartze Planetan eta etorkizuneko Gardentasun eta Datu Edegien Planaren esparruan ezarriko dira emon beharreko hurrengo pausuak eta garatu beharreko ekintzak, administrazio edegiagoa eta herritarrengandik hurbilagoa lortzeko bidean aurrera egiten jarraitzeko.

Bide batez, zure itaunean ondorioztatu dozu herritarrek ez dabezala ezagutzen Gobernu honek martxan ipini dituan neurriak, zerbitzuak eta prestazioak, eta Bizkaiko eretxi publikoaren azterlanari buruzko irakurketa oso berezi batetik abiauta egin dozu. Izenburuak bakarrik ikusi beharrean, azterlan hori irakurteko interesa euki ahal zundun, eta ikusiko zenukean Bizkaiko herritarrek erakundeek merezi dabena konfiantza baloretan dabena atal bat dagoala, eta Aldundi honek Bizkaiko herritarren konfiantza daukala. Era berean, ikusiko zenukean azterlan soziologiko horretan herritarrek alderdi politikoei notea emoten deusiela, kamara honetan gagozan guztiei. Eta, aholku bat emoten ixten badeustazu, De Madariaga andrea, suspentsoak lan eginez gaintzen dira, esfortzuagaz eta erantzukizuneagaz. Herritarrek ondo baino hobeto dakie nori emoten deutseen nota ona eta nori suspentsoa.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Etxanobe Landajueta.

Punto 3 del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

3.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación

3.- Honako idatzi honi buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna

[\(R.E.11/E/2023/0000495\)](#)

Autor: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Asunto: Las personas con enfermedad mental.

Documento

Principal:

[\(R.E.11/E/2023/0000495\)](#)

Expediente: [\(11/B/18/0004277\)](#)

[\(11/E/2023/0000495SE\)](#)

Egilea: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Gaia: Gaixotasun mentala duten pertsonak

Dokumentu nagusia: [\(11/E/2023/0000495SE\)](#)

Espedientea: [\(11/B/18/0004277\)](#)

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señora Duque Santacoloma, tiene la palabra.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Muchas gracias. Buenos días a todos y todas.

El Ararteko dio a conocer el pasado 15 de febrero una resolución en la que resolvía una queja sobre diversos problemas que afectan a personas con enfermedad mental y que están a punto de recibir el alta en un hospital psiquiátrico. En la queja remitida se explicaba que existen retrasos en la valoración y asignación de los recursos acordados en el plan individualizado de atención. Esto afectaba al servicio foral de dependencia. Así, la insuficiencia de plazas en los centros residenciales implicaba la inclusión en una lista de espera y, en algunos casos, permanecer durante años en la misma. Además, la persona desconoce el funcionamiento de la lista o la previsión sobre la adjudicación de plazas en el futuro.

Esta situación podía durar demasiado tiempo y provocaba una gran incertidumbre a las personas, lo que no facilitaba la evolución de la salud mental ni del proceso de integración social. El Ararteko ha trasladado a las administraciones implicadas la necesidad de garantizar a las personas con problemas de salud mental que ingresan en un hospital psiquiátrico de media o larga estancia, una respuesta a sus necesidades sanitarias y sociales al finalizar el periodo de hospitalización, sin necesidad de que exista la incertidumbre acerca de si se les adjudicará una plaza en un centro residencial o en una vivienda comunitaria, o que vuelvan a recibir o les concedan prestaciones económicas de garantía de ingresos. Sobre todo, en aquellos casos que afectan a personas que no tienen familia, o están a la espera de que se les asigne una plaza.

El Ararteko ha analizado las respuestas remitidas por las administraciones, y ha propuesto iniciar los trámites y gestiones necesarias desde el momento en que la persona ingresa en el hospital, para garantizar la continuidad en la atención y cumplimiento del derecho a una vida independiente. Asimismo, realiza una serie de consideraciones previas, teniendo en cuenta las diferentes situaciones en que pueden encontrarse las personas en situación de hospitalización y de propuesta de alta.

De todo ello, el Ararteko extrae las siguientes conclusiones generales. Honeek dira Arartekoak ateratako hiru ondorio nagusiak: administrazioarteko eta administrazio barruko koordinazioaren eta lankidetzaren garrantzia pertsonen oinarritutako arretaren printzipioa betetzeko, eta esku-hartzearen jarraitutasuna, eta zerbitzu publikoei ez jagokezen kargak saihestea; arau-xedapenak eta administrazio publikoek ezarritako plangintza-tresnak betetearen garrantzia; eta hirugarrena, prebalentzia-erispideei buruz eta osasun mentaleko arazoak daukiezan pertsonen arretea hobetzeko arreta-ereduari eta gizarte-bazterkeriaren balorazioari buruz hausnartzeko beharra.

Laburtuz, Arartekoaren txostenak dino ikuspegi komunitarioak, desinstituzionalizazio-politikak bultzatzeak eta bizitza independenterako eskubidea beteteak

beharrezko egiten dabela arreta sozial eta sanitario egoki eta askotarikoan aurrera egiten jarraitzea, desgaitasuna, osasun mentaleko arazoak eta gizarte-bazterketako arriskuan edo egoeran dagozan pertsonak daukiezan preminen arabera, eta, holan, osasun mentaleko arazoak daukiezan pertsonak, alkarreragin sozialerako zailtasunak eta jokabide-nahasmendua daukiezanak, arreta sozial eta sanitario barik geratzea saihestuz, horrek gizarte-bazterketako egoera eta osasun fisiko eta mentaleko egoera larriagotzea eragingo leuke ta.

Por todo ello, y teniendo en cuenta, además, que se trata de una cuestión que afecta a dos departamentos, planteamos a estos dos departamentos de la Diputación Foral de Bizkaia la siguiente interpelación: teniendo en cuenta lo que acabo de exponer, es decir, que hay dos departamentos de la Diputación Foral de Bizkaia implicados en esta cuestión, ¿las conclusiones expresadas por el Ararteko en esta resolución pueden impulsar una reflexión interdepartamental? Esa es la primera pregunta. Y la segunda, ¿cuáles son las medidas que adoptarán los dos departamentos para dar cumplimiento a los efectos señalados, y en particular a las personas con problemas de salud mental y dificultades para la interacción social y trastornos de conducta, de forma que no queden desatendidas sociosanitariamente, ni se agrave su situación de exclusión social y su salud física y mental.

Kontuan hartuta sail bi dagozala inplikauta gai honetan, sail bie helarazoten deutsegu gogoetea, Gizarte Ekintza Sailari eta Gizarte Inklusiokoari. Eta saile bie galdetu gura deutsegu ze neurri hartu dabezan edo gogoeta bateraturen bat hasi daben, sail biek, Arartekoaren txostenean jasotzen diran hausnarketei erantzuteko.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Duque Santacoloma. En el turno de réplica, tiene la palabra la representante de la Diputación, señora Laespada Martínez.

La Sra. **LAESPADA MARTÍNEZ** andreak: Muchas gracias, señora presidenta. Buenos días a todos/as.

Egia esan, nik erantzungo deustut, ez litzatekeelako polita biok urten eta hemen batera jardun eta azken osoko bilkura hau arrakastatsu amaitzea, baina neuk erantzungo deustut sail bien izenean. Ona zitzatekean Sergio etortea, biok egin daikegu hemen, eta hemen bestelako zeozer egin, baina nik erantzungo dot..

Eskerrik asko, Duque andrea, zure itaunagaitik, eta eskerrik asko, era berean, buruko gaixotasuna daukien pertsonak eztabaida honetara, azken eztabaida honetara, ekarteagaitik. Egia esan, osasun mentala politikoa da, guztiz politikoa, eta lau familiarik bati eragiten deustso. Eta osasun publikoko arazo larria da, ikuspegi soziokomunitarioa be eskatzen dauena.

Bat nator eta bat gatoz Arartekoaren ondorioakaz eta ikuspegi komunitarioaren, desinstituzionalizazio-politikak bultzatzearen eta bizitza independenterako eskubidea betetearen alde egiten dauen apustuagaz. Izan be, Arartekoak orain dala urte batzuetatik hona geuk adierazo doguna esan dau. Erantzungo deustut: bai, jakina, hausnarketa-prozesu bat hasi dogu, bai, alkarregaz gabiliz beharrean, eta bai, koordinazioa eta alkarlana hobetzeko neurriak martxan ipinten gabiliz, arreta hobe bermatzeko, eta erantzuteko daukadazan 10 minutu eskasetan horren barri emongo deustut. Izan be, askoz eztabaida luzeagoa eta sakonagoa egiteko gaia da hau.

Joan dan zezeilaren 16an, aitatu dozun txostena jaso genduanean, txosten hori, zuk dinozun moduan, 2020an, orain dala ia hiru urte hasitako espediente baten ondorioa da, eta horretan lagundu dogu, hausnarketakaz eta esperientziakaz, Arartekoari helarazo deusaguzan txosten zabalakaz, hareekaz eta geure zerbitzuakaz egin doguzan alkarrizketa sakonakaz. Eta gure ekarpenen zati handi bat ondorio eta gomendio horretan dago. Gu oso pozik gagoz Arartekoak bere egin dauzalako.

Hasteko, inklusino-ereduaren eraldaketea eta modernizazioa aitatuko dot. Dakizuenez, 2016an ekin geuntson, Batzarretako taldeakaz batera. Prozesu horrek gizarte-zerbitzuen sare osoa birkonfiguretea ekarri dau, eta arreta-emote publikoaren eredu baten alde egitea dakar, personan oinarritutako arreta-printzipioa hartuz. Gizarte Ekintzatik be egin dau. Gure kasuan, bizitza independentea, ikuspegi komunitarioa, bizi-kalitatea eta kalteen murrizketea babesteko paradigmearen alde egitea be dakar.

Eta hori guztia genero-ikuspegiagaz egin dogu. Populazino-kolektibo espezifikoen arabera arreta espezializaua garatzen eban sistematik pasau gara, zuk eta nik be berba egin dogula uste dodan moduan, toxikomaniak, gaixotasun mentalak, etxebakoak, hau da, txoko asko genduzan, persona eta profil desbardinakaz, eta zigor-merezimenduetan oinarrituta egoan, eta baldintza estigmatizatzaile eta zaharkitu horreek guztiak argi eta garbi kendu doguzan eredu batera pasau gara, eta 59/2019 Foru Dekretuan arautu dogu.

Eta desinstituzionalizazio-eredu horren arabera, maximizau egin behar dira bazterketa-egoeran dagozan personen erabagiteko aukerak, euren bizi-proiektuari jagokonez; ahalbidetu behar da norbera aberastea, laguntasun edo auzotasun-lotura afektiboen bidez –hau da, komunitatearen gaia–; eta babesa indibidualizau eta persona bakotxaren eskakizunetara egokitu behar dira, zelan eta nogaz bizi gura daben erabagi ahal izan daien, esparru normatibizuetatik kanpo, beti be hurbiltasunetik, beti arlo anbulatorioitik.

Noski, prebalentzia-erispidea hainbat faktore, desgaitasuna eta bazterketea alkartzen diranean, eta hor daukaguz zailtasunak. Gaixotasun mentaleko arazoak daukiezan personen kasuan, Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemak Arartekoak 243. modalidadean adierazotako profiler a bideratutako egoitza-zerbitzuak egituratzen dauz. Profil hori gaixotasun mentala daben pertsonentzako zentroak dira, eta Gizarte Ekintza Sailak kudeatzen dauz. Baina kontingentzia beste batzukaz batera jazotzen bada, personea adinekoa eta gaixotasun mentala badauka, 241. fitxagaz alkartuko da. Indarkeria matxistaren biktimea bada eta gaixotasun mentala badauka, 246. fitxagaz; gizarte-bazterketako egoerea badago, 245. fitxagaz.

Hori dala-ta, prebalentzia- eta espezialidade-irizpideak argitu behar dira, hobeto artatzeko, eta, holan, modalidadetik egokiena aukeratzen da. Hori saihestu egin behar da, espediente eragin dauen praxi txarra saihesteko. Arartekoak hori aztertu eban, eta orain egingo deusut horren analisia, eta deribazino bikotxa egon zan, osasun-sistemeak egindako deribazino bikotxa, bai desgaitasunera, bai gizarteratzera, bideratze bikotxa egin eban.

Zer jarrera dauka zuzentzen dodan sailak sistema baten edo bestearen alde egiteari jagokonez? Deribazino egite dauenaren diagnostikotik abiauta, personak behar dauena autonomiarako gizarte-hezkuntzako laguntzak behar badira, ingurune komunitarioan, orduan gizarteratze-sistemei jagoku. Baina, aitzitik, osasun-sistemaren barruko mediku-egoitzan egon ostean, litekeena da haren beharrak komunitate-esparrutik harago egotea, eta muga funtzional bati lotutako laguntza-zainketetan sartzea; orduan, desgaitasun-sistemara bideratzea jagoko. Holan, argi badogu, sistema deribatzaileak argi badauka zelan aukeratu behar dauen, zalantza barik eraginkortasuna hobetuko geunke, eta sistema biak gainezka egitea eragotziko geunke.

Sailen arteko alkarrizketari eta lankidetzari eta koordinazioari jagokenez, Bizkaiko Osasun Mentaleko Hitzarmena, Foru Aldundiak eta Osasun Sailak 2019an izenpetutakoa, buru nahasmendu larria eukien pertsonentzako 761 plazatatik abiau zan. Gaur

egun 830 dira, eta, horreetatik, 147 gizarte-inklusinoaren alorrekoak dira, eta generakoak desgaitasunaren alorrekoak. Hitzarmen horren esparruan, zerikusia daukien sail biak aldian-aldian koordinetan dira Osasun Sailagaz, ezarritako jarraipen-batzordearen bidez.

Era berean, behin eta barrero egin dira bilerak Aldundiaren barruan, diputadu biak zuzendaritza bietan, teknikariei eta buruei jagokezanan, diputaduak batu gara, zuzendariak batu dira, buruak batu dira. Arreta komuneko gaiei jagokenez, 2016. urtetik egiten dira zuzendaritza horreen bilerak, eta behin eta barrero koordinetan gabilz hasiereatik, nire agintalditik eta Sergioren agintalditik, kasu horretan bigarren legealdian, baina baita aurrekoan be, aurreko diputadugaz. Sailen alkarrekintza sakonagoa, luzeagoa, zabalagoa da Arartekoak berak bere txostenean adierazoten dauena baino.

Zelan saihestu gura dogu bazterketa-egoeran dagozan eta gaixotasun mentala daukien personentzako arretarik eza? Tira, gaur egun 3 dagoz gure Sailean, eta 3 apustu handi dagoz arlo horretan. Lehenengoa, 20 programa, zerbitzu aitzindari espezializaua, eremu soziala eta sanitarioa ikuspegi komunitarioagaz buztartzen dauena dauzana, desegokitze larria daukien gazteei arreta emoten deusena. Horreen % 90 gaixotasun mental bat diagnostikauta daukien gazteak dira.

Bigarrenik, desgaitasun- edo mendekotasun-sistemara igarotearen helburua. Sailak 2022tik bultzatu dau modalidade hori, desgaitasun- edo mendekotasun-sistemara igaroteko prestetea helburu daukana, hau da, gizarte-bazterketako egoeran dagozan personak, aurrera egingo ez dabena eta desgaitasun-sisteman hobeto zainduta dagozanak prestetea helburu daukana. Igaroteak egiteko moduren bila gabilz, etenik ez eragiteko eta erabiltzaileei zaultasunik ez sortzeko. Eta, hain zuzen be, horregaitik ipini dogu martxan proiektu pilotu bat Conde de Aresti egoitzan, 9 plazagaz, eta arreta-orduen boltsa bat, hain zuzen be premina horri erantzuteko.

Hirugarrenik, zero kotaren ezarpena. Gizarte-bazterketako egoeran dagozan eta inklusioranzko lehenengo pausuak emon daiekizan personen oinarriak finkatzea da helburua. Kalte handia jasan dabena personei zuzentzen jake, daborduko bizitzari ezer eskatzen ez deusienei, eta biografikoki oso behera etorri diranei. Hegan proiektua da, beharbada, sisteman sartu ahal izateko ezer eskatu barik sartzen diran pertsonen adierazle nagusia, personen eta erabiltzaileen eskaeretara egokitze moduko 66 plazagaz. Argitu gura dot gizarte-bazterketako egoeran artatzen doguzan personen % 70ek osasun mentaleko arazoak daukiezala, % 70ek. Zifra hori oso-oso handia da.

Gizarte Ekintzako aurrekontuetan badogu, hitzarmen bat egiteko partida bat be, euren etxebizitzetan gaixotasun mental larria eta kronikoa daukien pertsonen laguntzeko, euskarria eskainiz. 83 personak jasoten dabe laguntza hori, 2019an baino 19 gehiago.

Amaitu egingo dot. Arreta etenbakoaren alde egiten dogu, osasun-sistemearen eta gizarte-zerbitzuen jarduteko gaitasun koordinatuak areagotzeari emoten deusagu garrantzia. Ez da samurra, baina egiten dogu eta lan egiten dogu, beren-beregi kasuaren kudeaketari begira, edo, gitxienez, ardatz biakazko erreferentzialtasuna ahalbidetuko dabena protokoloak ezartzeari.

Profesionalen parte-hartzea oso garrantzitsua begitantzen jaku, funtsezkoa da osasun-zerbitzuena, hareek be konpromisoa hartu daie eta gizarte-zerbitzuen prozedurak ulertu daiezan ahalegintzen garalako. Eta etenbako arretea bermatzeari jagokonez, ez dago arreta integraduko egoerarik. Berme hori hiru eremutan zabaltzen da, batetik, maila edo arlo bideratzaile batean, hau da, ahalegin handia egiten dogu bideratzaileak ulertu daian norantz bideratu behar dauen; deribazioaren eremu hartzailean, guk, gure kasuan, zelan ezarri eta lehenetsi mekanismoak eta persona horreekana ailegetasko zaintza; eta, hirugarrenik, zelan garatu protokoloak, alkarreragingarritasun digitaleko ibilpideak, arreta berezia emonez

trantsizinoei. Herritarren eskakizunakaz proaktiboa dan arreta-eredu bat eraiki gura da, zalantza barik. Baina, badakizu zer? Batzutan, gizarte-zerbitzuetan, sistema horreetatik kanporatzen diran personak topetan doguz, batez be gizarteratzean amaitzen dabenak, osasun mentaleko zentroetatik kanporatzen diranak euren zerbitzuak atxikitzen ez jakezalako, arazoaz jaubetzen ez diralako, tratamenduakazko erregogorak diralako, eta emoten dau gizarteratze-zerbitzuak dirala guztiaz arduratu behar dabenak.

Batzuetan, irakurketak sakonagoa izan behar dau, eta, era berean, ulertu behar da zailtasunak daukazan persona bat osasun mentaleko zentro batera joaten danean, berez ez dagoala zertan gizarte-inkusiora bideratu, tratamenduakaz bat egiten ez dauelako. Halanda ze, irakurketa edo sakontasuna, horretan gabilz, eta alkarregaz ibilten ahalegintzen gara, osasun-sistemea be kezkatuta dagoalako horregaz, eta alkarregaz ibilten ahalgindu behar dogu. Besterik ez eta eskerrik asko, denporea amaitu jat eta.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias, señora Laespada. En el turno de réplica, señora Duque Santacoloma, tiene la palabra.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Muchas gracias, Teresa.

Ba bai, gustauko jatan, egia esan, sail bien erantzuna entzutea, Arartekoaren txostena arretegaz irakurri ezkerro Inklusino Sailaren eta Gizarte Ekintza Sailaren ikuspegi edo erantzun ezbardinak ikusten diralako. Arartekoak sail bieie zuzendutako proposamena oso argia zan, oso erraza, eta, lurrera ekarrita, zera da: buruko gaixotasuna daukan persona bati, ospitale psikiatriko baten altea emoten deusienean, ospitaletik urtendakoan egoitza-plaza bat eukiko dauela bermatzea, dala Inklusino Sailaren bidez, dala Gizarte Ekintza Sailaren bidez, persona horreek babesteko sistemaren bidez etenbako arreta hori bermatzeko. Eta sail bien erantzunak bat datoz sail barruko eta sailen arteko koordinazio handiagoa behar dala esatean, baina ikuspegi ezbardinak ikusten dira, esan dodan lez, batez be Gizarte Inklusioa Sustatzeko Sailaren aldetik, eta ez hainbeste Gizarte Ekintza Sailaren aldetik, azken horrek guztiz bat egiten eban-ta Arartekoak egindako hausnarketakaz.

Halanda be, Inklusino Sailk hau inoan: “Etxebizitzaren beharrari jagokonez, ados gagoz egoitza-arreta autozainketarako gaitasuna oso kolokan dagoan kasuetarako bakarrik gorde behar dala, edo hori ezin dela babestu komunitate- edo etxebizitza-izaerako laguntza profesionalakaz”. Hau da, Sailaren txostenak azpimarratzen dau ostaturik ez eukitea, berez, ez dala gizarte-zerbitzuek arretega emoteko errazoi bat, eta ez datorrela bat bildutako erregimeneko erakunde osoaren edo egoitza-erakundearen ereduagaz, estigmatizatzailea eta bereizlea dalako.

Eta istera, Gizarte Ekintza Sailak Arartekoari bialdutako erantzunari begirazten badeutsagu, esaten da Arartekoak aitatzen dituan eredu horreen arabera, erantzukizun publikoko gizarte-zerbitzuen sistemako prestazioak eta baliabideak, hau da, zuen zerbitzuak, egoitzako eta eguneko arretaren eremuetan, gaixotasun mentala daukien personei erantzuteko sistemearen parte dirala, hareen autonomia personala, bizi-kalidatea eta komunitatean parte hartzea ziurtatzeko laguntzak eta euskarriak eratuz, hareen bakartzea eta estigma soziala gaudituz, eta hareen eskubide guztiak gauzatzen eta bizi-proiektua garatzen aurrera eginez, osasun-sistemeagaz koordinatuta. Hau da, kointzidentzia batzuk dagoz koordinazioa indartzeko faltari edo preminari jagokonez, baina uste dogu desadostasuna dagoala ikuspegian, edo egoitza-baliabideek euki behar daben zereginari buruzko ikuspegian, hau da, zelan ziurtatzen dogun ospitale psikiatriko baten altea emoten jakon eta gaixotasun mentala daukan persona batek egoitza bat bermatuta daukala zentro horreetatik urteten dauenean.

Eta gai horri jagokonez, guk galdera batzuk erregistrau genduzan, eta nire ustez hori da gaiaren muina, hau da, zenbat denpora itxaron behar dauen persona batek, ospitale psikiatriko batean altea emoten jakonak, mota horretako egoitza-baliabide baten sartu ahal izateko, edozein dala be saila, Inklusino Saila edo Gizarte Ekintza Saila. Eta gure galderei jagokonez, esan jakun txostena egin zan garaian, tira, 3 edo 4 hilebete inguru emon zenduezan guri erantzuteko, hau 2021eko martian-edo izan zan, eta gaixotasun mental kronikoa daukan persona bat, txosten honen garaian esaten zan “gaixotasun mental kronikoa daukientzako laguntzadun etxebizitza-plaza bat esleitu barik daukien personak 75 dira, eta 123, barriz, egoitza-zentro baten plaza bat eskuratzeko zain dagoz”. Arartekoaren aurrean kexa hori aurkeztu eban personeak itxaron-zerrenda luzeak egozala inoan. Izan be, esan eban persona batzuk urtebete baino gehiago egozala holango egoitza-plaza baten sarbidea eukiteko zain.

Orduan, sail barruko eta sail arteko koordinazioaz harago –horretan danok ados gagozala dirudi–, edo gaixotasun mentala daukien personen tratamentuan emon beharreko ikuspegi komunitarioaz harago, jakin gura dogu zelan ziurtatuko daben sail biek persona horreek, gaixotasun mentala daukienek –azken aldian berba asko egin da horrezm ganean, Teresak esan dauen moduan, gaixotasun mentalak daukiezan personen ganean–..., zelan ziurtatuko dogun hareen ondoizate soziosanitarioa, eta zelan bermatuko deutsegun egoitza plaza bat, behar daben persona guztiei.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Duque Santacoloma. En el turno de réplica, tiene la palabra la representante de la Diputación, señora Laespada.

La Sra. **LAESPADA MARTÍNEZ** andreak: Tira, jakina, planteamentu desbardinak daukaguz, baina horrek ez dau esan gura koordinaziorik ez daukagunik eta ados ez gagozanik. Jakina, planteamentu desbardinak daukaguzana. Izan be, leku desbardinetatik artatzen dogu. Gizarte-bazterketaren arloro datozen personei buruz berba egiten dogunean, harreman- eta komunitate-arazoak eukiten dabez, gizarte-bizitza berreskuratzeko eta bergizarteratzeko arazoak; halandaze, jakina, desinstituzionalizazioa guztiz funtsezkoa da persona horreek euren onera etorteko. Hau da, zailtasun handienak daukiezanentzat plazak erreserbetea, baina egoera hori aldatzen ahalegintzea eta konunidadera bueltetea, eta, ahal dan neurrian, bizitza autonomora bueltetea, guretzat funtsezkoa da hareen errekupezinoari jagokonez. Halanda be, euren burua jagoteko zailtasunak daukiezanean (desgaitasuna daukien personak dira), egoitza-sistema hori balorauko dabe ziurrenik, non, beharbada, babes hobeakaz edo babes gehiagogaz, egoitza-sistemeak laguntza emon ahal deustien.

Halanda ze, logiko dan lez, ikuspegi desbardin bi daukaguz. Nik ez dot uste inkoherentziarik dagoanik Arartekoari emon deustagun erantzunean. Eta, ganera, uste dot Arartekoak be argi ezarten dauela, izan be, esaten dau, bere paragrafoan, parkatu, papera ekarri dot, baina ez dakit non itxi dodan. Arartekoak berak jasoten dauz esaten deustaguzan gauza gehienak, berak jasotzen dauz. Hau da, Arartekoak gugaz ikasten dau. Arartekoa, bai, bai, Arartekoa sistema komunitarioaz, desinstituzionalizazioaz eta generako guztiaz berba egiten hasten danean, 2016. urtetik guk aplikau doguna ikasita dauka, eta geugaz etorri da bidean, gure prozedura zein zan eta zergaitik egiten genduan holan ulertuta, gizarte-zerbitzuak garalako, adituak eta teknikariak gizarte-zerbitzuetan dagozalako.

Arartekoak ikusi behar dau ea benetan erantzuten dogun. Beraz, Arartekoak berak bere idatzian planteetan dauen filosofia guztia da guk hareei, esan dodan lez, hainbat alkarrizketatan azaldu doguna bereganatzea.

Jakina, zuk dinostazu: zer egingo dogu itxarote-zerrendarik egon ez daiten? Ba hara, argi eta garbi, lehenengo eta behin, osasun-sistematik ez daitela leku bietara bideratzen. Izan be, antza danez, beharbada osasun-sistemeak ikasi egin behar dau nora bideratu behar dan, gero guk ikusi daigun igarobideak zelan egingo doguzan. Eta, bigarrenik, desgaitasun-sistemara bideratzen badogu, preminak daukazalako, eta benetan sartzea daukala baloretan bada, sartzea dauka, sartzea dauka. Eta desgaitasun-sisteman sartzerik ez daukanean, bazterketa-sisteman sartu behar dau, sartzea daukie. Arazoa ez da plazarik ez eukitea. Itxarote-zerrendak, jakina, zeraren arabera sortzen dira, baina erabateko eta lehentasunezko beharra daukienak sartu egiten dira, sartzen dabilz izan be, sisteman sartzen dabilz, osasun-sistematik behin eta barriro personak bideratzen deuskuezalako, eta plazak hitzartuta daukaguzalako, bai Gizarte Ekintzak, bai guk, hitzartutako plaza soziosanitarioak daukaguz, osasun-sistematik zuzenean sartzen eta eratorren diranak.

Egia da alkargunean, zirrikituetan, persona batzuk sisteman geratzen joan daitekezala, egia da, Duque andrea, egia da. Guztiei erantzuten ahalegintzen gara, gizarteratzeko gune baten, desgaitasun-sistema baten edo mendekotasun-sistema baten hobeto dagoan jakiteak daukazan zailtasun eta guzti. Eta batzuetan, non egon behar daben erabagitea sano gatxa da, zeren eta, batzuetan, sistemagazko atxikimenduak, tratamenduak, hareek kokatzen doguzan lekuak be baldintzatzen du zelangoa izango dan hareen bizitza gero. Eta hori be delikadua eta serioa da. Halanda ze, dana ez da erraza, dana ez da konpontzen ezarritako formulen bidez, eta, batzuetan, personeagan oinarritutako arrete da, eta hori egiten dogu. Besterik ez, eta eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias, señora Laespada.

Punto 4 del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

4.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
([R.E.11/E/2023/0000496](#))

Autor: Urkaregi Etxepare, Arantza (EHB)

Asunto: El control del dinero público recibido por las entidades privadas de Bizkaia.

Documento Principal:
([R.E.11/E/2023/0000496](#))

Expediente: ([11/B/18/0004278](#))

4.- Honako idatzi honi buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
([11/E/2023/0000496SE](#))

Egilea: Urkaregi Etxepare, Arantza (EHB)

Gaia: Bizkaiko entitate pribatuek jasotako diru publikoaren kontrola

Dokumentu nagusia: ([11/E/2023/0000496SE](#))

Espedientea: ([11/B/18/0004278](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Corresponde el turno a la juntera que ha presentado la iniciativa. Por lo tanto, señora Urkaregi Etxepare, tiene usted la palabra.

La Sra. **URKAREGI ETXEPARE** andreak. Sí, muchas gracias, señora presidenta. Buenos días a todos/as.

Numerosos servicios y actividades de la Diputación Foral de Bizkaia son llevados a cabo por entidades privadas. Y así se ve si analizamos los Presupuestos de Bizkaia.

Si analizamos el Capítulo II de los Presupuestos de la Diputación Foral de Bizkaia para el ejercicio 2023, Gastos Corrientes, el total asciende a unos 318,5 millones de euros a entidades privadas que gestionan servicios. Además de eso, se gastan alrededor de 158 millones en transferencias a empresas. En total, se ponen a disposición de las entidades privadas 476,5 millones de euros.

Es una gran cantidad. Más aún si lo comparamos con el Capítulo I, con lo que la Diputación Foral de Bizkaia invierte en personal propio, 250 millones de euros. Va casi el doble a entidades privadas.

Son datos para reflexionar, a juicio de EH Bildu. Pero no es el tema de hoy. Ya se sabe que tenemos diferentes opiniones sobre la colaboración entre gestión directa vs público-privada, pero en relación a lo de hoy, lo que EH Bildu quiere plantear es esto:

Cómo controla la Diputación Foral de Bizkaia la utilización de este dinero público recibido por entidades privadas. Ese es el objetivo concreto de esta interpelación.

Hay diferentes vías para recibir dinero público y la falta de control en tres casos diferentes, a juicio de EH Bildu, los hemos planteado en esta interpelación.

El primero es el contrato de camas concertadas que tiene el Departamento de Acción Social.

Hemos hablado de ello aquí, y llegamos a un acuerdo para elaborar un informe. El acuerdo giraba en torno a la nueva contratación, y se materializará en la próxima legislatura.

Cuando hemos analizado las cuentas anuales hasta ahora, y así lo planteamos en una interpelación previa, existían importantes diferencias entre las cuentas anuales, y, especialmente, en lo que se dedicaba a personal. Hay que decir que en algunos casos se entregaban tarde las cuentas, y en otros casos se indica que la auditoría no se ha realizado.

¿Pero, qué se hace con esas cuentas anuales? EH Bildu considera que no se trata de entregar y punto.

¿Analiza la Diputación Foral de Bizkaia, según las cuentas anuales, cuánto del dinero público entregado va a pagar los sueldos de los trabajadores, cuánto va a prestar el servicio, y cuánto es el beneficio que obtiene la entidad privada?

EH Bildu considera que eso es controlar el uso de dinero público. Y en eso consiste nuestra primera pregunta:

¿Cree la Diputación Foral de Bizkaia que las entidades privadas que prestan un servicio deben garantizar que se dedique un porcentaje a los gastos de personal? ¿O que hay que dejar eso en manos de la entidad privada?

Y lo mismo con los beneficios. ¿Cree la Diputación Foral de Bizkaia que hay que poner un límite a los beneficios de las entidades privadas?

Continuando con las camas concertadas, el pliego de prescripciones técnicas establece que las empresas deben cumplir una serie de requisitos durante la vigencia del

contrato, entre los que se incluyen una serie de medidas relacionadas con la perspectiva de género, y en la justificación final, entregar la Memoria de impacto de género de la contratación.

Cuando hemos solicitado esta Memoria del contrato que finalizó el 31 de agosto de 2021, la respuesta ha sido que dicha documentación se solicita en el proceso de liquidación del contrato.

¿Y cuándo se hace la liquidación? En 2022, el Servicio de Centros está elaborando la documentación relativa a la liquidación del contrato entre 2014 y 2018. Y luego empezará con el último contrato.

¿Es decir, cinco años después de la finalización del contrato se exige a las empresas una serie de documentos a entregar!

¿Y si estos documentos están mal, dentro de cinco años, la Diputación Foral de Bizkaia le dirá a la empresa que gestiona una sede con camas concertadas que la Memoria de Impacto de Género está mal y que tiene que reescribirla?

¿De verdad creen ustedes que así la Diputación Foral de Bizkaia controla bien el dinero público concedido?

El segundo caso que queremos plantear en esta interpelación se refiere al convenio laboral aplicado por la entidad privada.

En un contrato pueden participar diferentes empresas. La Diputación paga la misma cantidad a dos entidades, pero como el convenio es diferente, no gastan lo mismo para pagar sus salarios.

Tomamos como ejemplo un contrato del Departamento de Promoción Económica. Fueron adjudicatarias una UTE (dos empresas a partes iguales) y tres empresas. De estas cinco empresas, dos de ellas aplican el Convenio Laboral del Sector de Oficinas de Bizkaia y tres el Convenio Estatal de Consultoras. Un titulado superior, según el convenio laboral de Bizkaia, tendría un sueldo de 28.820 euros; en el caso de los de ámbito estatal, el sueldo sería de 25.189 euros. 3.631 euros menos. El dinero público que aportará la Diputación a las empresas será el mismo, pero algunas empresas tendrán más beneficios; porque pagarán menos en salarios.

Una situación similar se da si comparamos los diferentes contratos del Departamento de Administración Pública y Relaciones Institucionales: el contrato de consultoría y asistencia técnica para el desarrollo de la Estrategia Digital y la puesta en marcha de la Oficina del Dato lo han obtenido cuatro empresas. En dos de ellas se aplica el convenio colectivo estatal del sector de empresas de ingeniería y oficinas de estudios técnicos (salario de un titulado superior, 26.065 euros) y en las otras dos, el convenio colectivo estatal de empresas consultoras (salario de un titulado superior, 25.189 euros). De nuevo la diferencia, en este caso menor, pues no llega a los 1.000 euros, pero esa diferencia irá a los beneficios de las empresas.

¿Le parece lógico a la Diputación Foral de Bizkaia que, aunque se apliquen diferentes convenios laborales, el dinero público aportado sea el mismo? ¿No hace falta una medida correctora para que los trabajadores actúen en igualdad de condiciones y algunas empresas no saquen más beneficio?

El último caso es el de una entidad que ha recibido una subvención excepcional; la Fundación AIC.

Está recibiendo una subvención directa asociada a la recién inaugurada fase IV, de 16,5 millones de euros entre 2020 y 2025.

La última justificación la recibirá la Diputación Foral de Bizkaia en marzo de 2026, 3 años después de la finalización del edificio. ¿Realmente cree la Diputación Foral de Bizkaia que ese control es efectivo?

Mientras tanto, la Fundación AIC entrega las cuentas anuales. Y en estas se puede ver que la Fundación AIC tiene un contrato de arrendamiento de servicios con el cluster ACICAE para que él lleve la gestión de la Fundación AIC.

Entre 530.000 y 550.000 euros al año. Dicho contrato, en su Informe de Fiscalización de 2011 sobre la Fundación AIC, se hacían algunas referencias al control interno. Sin embargo, se ha prorrogado el contrato, en la misma situación, hasta 2020. El último contrato se firmó en diciembre de 2020, con algunas modificaciones, y está en vigor hasta 2024.

Teniendo en cuenta que el importe de dicho contrato resulta de la subvención directa de la Diputación Foral de Bizkaia, ¿la Diputación Foral de Bizkaia ha analizado la eficacia de este contrato entre la Fundación AIC y ACICAE?

Y por último, debemos mencionar la transparencia. Las entidades privadas que reciban una subvención superior a 100.000 euros están sujetas a la Norma Foral de Transparencia de Bizkaia en materia de publicidad activa. Para ello, existe una Guía de Transparencia dirigida a entidades privadas.

En dicha guía se detalla el contenido mínimo a publicar, y posteriormente se señalan los contenidos adicionales a publicar, como los presupuestos anuales y la liquidación, los informes de auditoría o las cuentas anuales. Pero no se especifica cuáles son las entidades privadas que deben publicar estos contenidos complementarios.

Se deja en sus manos publicarlos o no. AIC no publica ni los presupuestos, ni las cuentas anuales, etc. Sin embargo, la Diputación Foral de Bizkaia considera que la Fundación AIC cumple la Norma Foral de Transparencia. EH Bildu cree que este tipo de comportamientos no indican en ningún caso que haya mucho control.

Y la última pregunta:

¿Cree la Diputación Foral de Bizkaia que en esta Guía de Transparencia dirigida a entidades privadas se debe especificar cuáles son las entidades privadas que deben publicar estos contenidos complementarios?

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Urkaregi Etxepare. En el turno de réplica, señor Diputado General, portavoz de la Diputación, tiene la palabra.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Buenos días, señora presidenta, junteros/as, buenos días a todos/as.

Señora Urkaregi, realmente, compartir una interpelación con usted en este pleno de última convocatoria es un honor. Eso es lo que tengo que decir en primer lugar.

Vayamos al grano, y a responder a la interpelación.

Lo primero es que niego rotundamente la falta de control de los dineros que usted menciona. Rotundamente. No es así, y no porque yo lo diga, claro, o no solo porque yo lo diga. Sino porque lo dice el Tribunal Vasco de Cuentas Públicas. Usted sabe perfectamente y ustedes saben perfectamente la labor que realiza el Tribunal Vasco de Cuentas Públicas. Conocen bien la inspección que hace, la inspección y la fiscalización, y conocen bien lo que dicen los informes que comentan y emiten.

Izan be, dinodan lez, Epaitegiak, Herri Kontuen Euskal Epaitegiak, Bizkaiko Foru Aldundiaren eta foru-sektore publiko osoaren kontu guztiak fiskalizetan dauz, dakizuen moduan. Eta Epaitegiak emoten dauen txosten hori dala-ta, jakin beharra dago, era berean, beti dala salbuespenez, hau da, gorabeherak bakarrik nabarmentzen dauz, ez dau inoiz ondo dagoena adierazoten edo agirian ipinten. Eta urterik urte, txostenik txosten, isilbidez egiaztatzen da ganerako guztia ondo dagoala. Eta hutsuneak, kopuruari zein zelakotasunari jagokonez, oso garrantzi txikikoak dira, eta hori hemen azpimarratu behar da, behin eta berrero. Urteko lau eta zazpi artean, eta Bizkaiko Foru Aldundiak txosten bakotxean alegazioak emon eta luze eta zabal justifikauak, eta hori guztia zuek oso ondo ezagutzen dozuezan urteko aurrekontuetan, urtero 2.000 milioi eurotik gorako aurrekontu finkatueta.

Hori kontrol publikoa da, eta Herri Kontuen Euskal Epaitegiak esaten dau. Ahaztu barik, ganera, Epaitegi horrek modu iraunkorrean lanean daukala, Aldundian, sei personako talde bat daukala, etenbako lanean, urte osoan. Eta zer esaten dau Epaitegiak urterik urte? Eta bernarik berba esango dot, ikuskatutako edo aztertutako azken kontuei buruz.

Epaitegi horren eretxiz, Bizkaiko Lurralde Historikoa osatzen duten erakundeen kontuek, alderdi esanguratsu guztietan, hau adierazoten dabe: aurrekontu-ekitaldiko jarduera ekonomikoa, kasu honetan 2020. urtekoa, abenduaren 31ko finantza-egoerearen ondarearen irudi zehatza, bai eta egun horretan amaitutako urteko ekitaldiari jagokozan eragiketen eta eskudiruzko fluxuen emoitzen irudia be, apliketako den finantza informazioaren arau esparruagaz eta, bereziki, bertan jasotako kontabilidade-printzipio eta erispideakaz bat etorri. Horrek esan gura dau Aldundiaren jarduera ekonomiko guztia eta sektore publiko osoa, baita diruz lagundutakoa be, kontabilizau, erregistratu eta behar bezala kontrolau dala, indarrean eta aplikagarria dan araudiaren arabera.

Gehiago. Aldundiko barne-ikuskaritzako zerbitzuak urteko ikuskaritza plana egiten dau, sail bakotxak, soziedade publiko guztiek, enpresa-erakunde publikoek, foru-fundazioek eta Aldundi honek partaidetza daukan erakundeek helarazoten dabezan beharren arabera. Horreei denei, ganera, auditoretza-zerbitzuek kanpoko auditoretza be egiten deutsee, eretxi garbiagaz. Nik uste dot ez dala azalpen gehiagorik emon behar. Beraz, susmorik egongo balitz kontrolari buruz, uste dot nahiko ondo jasota dagoala ez dala holan.

Baina aztertu daiguzan gai sozialak. 2017. urtetik, zerbitzu eta prestazino sozialak ikuskatzeko eta kontroletako Plan Orokor bat daukagu; zuek ezagutzen dozue, eta diputaduak urtero emoten dau horren barri Gizarte Ekintzako Batzordean. Bertan, zerbitzu eta prestazino horreek kontroletako moduak jasoten dira, zuek planteetan dozuezan gaiakaz berenberegiz lotutakoak, ikuskaritzako bost blokeak dagoz.

Alde batetik, gizarte-zerbitzuetako zentroen ikuskapenei buruzko lehen blokearen barruan, gizarte-zerbitzuetako 517 zentro dagoz, eta danak, titulartasun pribadukoak nahiz titulartasun publikokoak, kontrolauta, baimenduta eta inskribiduta eta ikuskapen publikoaren mende dagoz.

Bigarren blokeak arreteta eta zaintza egiaztetan dauz. 2021ean, itxitako azken urtean, arreta- eta zaintza-planen 2.592 jarraipen egin ziran zentroetan, adinekoen egoitza sareko 324.

Hirugarrena etxeko jagoletzari buruzkoa da.

Laugarren blokea prestazino sozialen barrikuspenari buruzkoa da, eta 2021ean 34.108 prestazino sozial barrikusi ziran. Hain zuzen be, 69,5 milioi euro aztertu ziran, eta 1,6 milioi euro itzultzeko eskatu zan, hau da, barrikusitako zenbatekoaren % 2,31.

Bosgarren blokea, hitzarmenak eta dirulaguntzak barrikusteari buruzkoa; 2021ean, 28 milioi eurotik gorako balioko hitzarmenak eta dirulaguntzak barrikusi dira.

Horreek dira 2021ean Ikuskapen eta Kontrolerako Plan Orokor horren bidez ezarritako kontroletako batzuk.

Pero para el año 2022, a 25 de mayo, se les dio a ustedes dio cuenta de todo esto, por boca del diputado Sergio Murillo. Además, aplicamos los controles que suele tener la normativa de contratación y, por supuesto, como también saben bien, cada contrato tiene en sus disposiciones las disposiciones y bases de las cláusulas sociales, y también las aplicamos.

Hain zuzen be, klausula sozial horreek dirala-ta, 2018tik aurrera, adinekoen egoitza-plazen itunean, Aldundiak laguntza teknikoa dauka, hain zuzen be klausula sozial horreen betetearen jarraipena egiteko, Betebide izeneko itunean. Ustedes también saben eso, porque también se les ha dado cuenta de ello, y, yendo a más, la Diputación está abierta a introducir en estas Juntas Generales los nuevos controles y seguimientos aprobados en el año 2022, cómo no.

Aurrera segiduko dot. Lan-hitzarmenak dirala ta. Gure ordenamentu juridikoan kontratazino publikoaren arloan jarduteko esparru orokorra, dakizuen moduan, derrigorrez bete beharreko Europar Batasuneko zuzentarauetan datza, debemos basarnos en eso. Kontratazino publikoaren arloko Europako zuzentaraua 2014/24 Zuzentaraua da, eta lizitazioan parte hartzen dauen lizitazilaileari jagokozan soldata-betebeharrak, juridikoak edo fisikoak, beteteko bermea ezarten dau. Zertarako? Hain zuzen be, beharginek bermatuta euki daien aplikau beharreko arauaren arabera jaso behar dabezan soldatak jasoko dabezala. Berme hori Sektore Publikoko Kontratuen Legearen 149. artikuluan jasoten da, eta lege horren 201. artikuluan bermatzen da kontratistak, kontratua gauzatzean, aplikau beharreko hitzarmen kolektiboetan ezarritako betebeharrak bete behar dauzala. Kontratazino-organoen betebeharra, eta hori legeak ipinten dau, errazoizko prezioa ezartea da, aurreikuspen horreek bete eta agindu horreek bete daitezkan. Kontratetan dauen administrazioak prestazioaren truke ordaintzen dauen prezioagaz enpresa lizitazilaile batzuk beste batzuk baino onura handiagoa eukitea lizitazilaile bakotxaren edo esleipendun bakotxaren sektore-antolamenduaren ondorioa da. Eta erakunde lez daukan lehiakortasunaren erakusgarri be bada, Europar Batasun osoak finkatzen dituen esparru-printzipioetako bat da ta.

Kontuz, beraz, kontratazino-organoak ezin dau beste erreferentzia bat markau. Haren eginkizuna, organoarena, kontratautako prestazioak betetearen eraginpeko langileek daukien eskubidea beteten dala ziurtatzea da. Arlo horretako kontratazino publikoaren araudia beteteak, ez Aldundi honek, ez beste inork, beste administrazio batek be ez, ezin dau bestelako alderdirik kontuan hartu, zuk zeure itaunean markau gura dozuzanen modukoak. Ezin dugu egin, beste barik, gure ekiteko ahalmenetik kanpo dagoalako. Eta ahalmen horretatik kanpo dago, araudiak horraino ailegatea eragozten dauelako. Klausulak baliobakotzat edo baliobakotzeko modukotzat hartuko litzatekez. Eta guk, administrazio honek, printzipio bat daukagu: segurtasun juridikoa da, batez be eta edozeren ganetik.

Tengo un minuto. A ver si me da tiempo a algo más.

Orain, egin daigun berba gardentasun-giden ganean. Y para ello tenemos en vigor la Norma Foral de Transparencia 2016/1, aprobada en estas Juntas Generales y acorde con la Ley de 2013. En ella se establece a quiénes le es de aplicación el ámbito subjetivo de la norma. Y qué obligaciones tienen. Las normas de publicidad activa se aplican a las instituciones, sí, pero eso mismo no se puede aplicar de forma automática y mecánica a las entidades privadas.

Publizidade aktiboaren arauak ez jakez era automatikoan, era mekanikoan apliketan entidade pribaduei. Eta azalduko dot.

Gardentasunari buruzko Foru Arauaren helburua gardentasuna da, Foru Aldundiari eragiten deutesonean, gure kasuan, Administrazio publikoari eta foru-sektore publikoko erakundeei jagokenez. Erakunde pribaduak aplikazio-eremuan sartzea instrumentala da, Legearen, Foru Arauaren helburua ez dalako jarduera pribadua, informazio eta jardura publikoak baino, dirulaguntzaren eremua da, emoten dan prestazio publikoaren eremua. Izan be, Foru Arauaren 5. artikulua, laugarren puntuan, publizidade aktibo hori zertan datzan ezartzen dau, eta eremu instituzionala, juridiko-normatiboa, finantza-ekonomikoa, kudeaketa publikoa, politika sektorialak, enpleo publikoa eta Foru Administrazioaren beraren eta haren erakundeen betebeharreri buruzko informazio orokorra biltzen dauz. Publizidade aktiboko betebeharrak erakunde pribaduetara zabaltzea, esan dodan moduan, emoten jaken laguntza eta dirulaguntzei jagokenez baino ez da interesetan, Legeak halan esaten dauelako, ez guk geure borondatez halan egin gura dogulako. Holan dino, oso ondo esan dozu zuk. Urtebetez 100.000 eurotik gorako –ez 100 milioitik– laguntza edo dirulaguntza publikoak jasoten dabezan erakunde pribaduek, edo gitxienez diru-sarrera guztien % 40 laguntza edo dirulaguntza publikoen bidez hartzen dabenek, baldin eta gitxienez 5.000 eurora ailegaten badira. Hori da argitaratu behar dana, baina erakunde horreek jasoten daben diru publikoaren zenbatekoei jagokenez, ez guztiari dagokionez...

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Perdón, señor Diputado General, vaya terminando, por favor.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Ya me extenderé luego, señora Urkaregi. Luego le seguiré dando cuenta. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Diputado General. En el turno de réplica, tiene la palabra la señora Urkaregi Etxepare.

La Sra. **URKAREGI ETXEPARE** andreak. Sí, muchas gracias, señora presidenta, y buenos días de nuevo.

Yo también me alegro de que después de cuatro años, por fin, me conteste a una interpelación, que no va dirigida a usted, pero bueno. En cualquier caso, debo decirle que no ha contestado a las preguntas planteadas por mí, o al menos, creo que tenemos opiniones muy diferentes sobre el control.

Mi planteamiento ha sido el control del uso de dinero público que recibe una empresa o entidad privada. Es decir, cómo maneja esa empresa el dinero público recibido. Y eso el informe de fiscalización no lo analiza. El informe de fiscalización analiza si el sector público y la Diputación Foral de Bizkaia hace bien un contrato, cómo lo hace, eso, pero la

Diputación Foral de Bizkaia. Y mi pregunta era cómo gestionan esas empresas o entidades el dinero público que aporta la Diputación Foral de Bizkaia, cómo lo utilizan, a ver si se analiza.

Y, además, he puesto tres cosas; una, a ver si se estudia cuánto se gasta en sueldos, y he puesto el ejemplo de las camas concertadas, porque la mencioné. En algunos casos se gastaba el 33 % y en otro el 70 %. Mire qué diferencia. ¿Usted me dice “no podemos hacer nada”? Yo creo que sí, pero bueno, en cualquier caso, el informe de fiscalización es una cosa y el control del dinero público otra. Creo que en eso podemos ponernos de acuerdo.

Que se hacen auditorías, vale, inspecciones, sí, cláusulas sociales. Vamos así. Dice que se hace un seguimiento, pues me alegro. Pero yo he preguntado por el informe de perspectiva de género a Acción Social. Y la respuesta ha sido “todavía estamos realizando el contrato anterior”. Es decir, que solicitaremos el informe de impacto de género a esas entidades dentro de cinco años. Hombre, yo digo ya sé, luego la liquidación económica y eso, porque lo he visto, que la cuenta económica puede salir más tarde. Pero cuando acaba un contrato tendría que ser DFB o el departamento correspondiente, quien pidiera toda la documentación a las empresas. Y analizara ya toda esa documentación, porque yo tenía mucha curiosidad. Por eso pedí cómo se presentaba el informe de impacto de género en una residencia de camas concertadas. Y me realmente quedé sorprendida cuando me dijeron que las pediremos dentro de cinco años porque creo que eso no indica nada, no hay control. Cuando termine, solicite la documentación, examínela, y, si es necesario subsanarla, solicite su subsanación. Pero no dentro de 5 años.

Aparte, los convenios laborales. Tenemos una cláusula social. Lo que se dice en dicha cláusula social es que cuando a la empresa recibe el contrato debe decirse, o indicarse, la empresa debe indicar qué convenio laboral va a aplicar. Pero en realidad, y yo he mencionado dos contratos, pero podría haber mencionado 20, 30 o 100. Hay empresas diferentes y se aplican convenios laborales diferentes. Entonces, una empresa gastará más dinero en personal, y otra menos. ¿Y a dónde va esa diferencia? A los beneficios.

Por eso les he dicho, ¿creen que hay que poner un límite a los beneficios, o poner otras recomendaciones para garantizar condiciones de trabajo dignas? Y creo que es posible. Se lo diré, las cláusulas sociales, en nuestro caso, son después de recibir el contrato. ¿Por qué no se valora en la adjudicación del contrato el convenio laboral que van a aplicar? ¿Y dar más puntuación a los que van a aplicar un convenio laboral más digno? Eso es posible, si ustedes quieren que se ponga como cláusula social, eso sí. Es posible, pero ustedes no quieren. Dicen ustedes al final.

Y luego, la transparencia. Bueno, no le ha dado tiempo a usted, pero yo creo que es importante la transparencia y lo que se plantea en esa guía son los complementos, usted solo menciona el dinero que se percibe. Pero yo creo que hace falta más. Y yo creo que debería usted mirar, y usted es el presidente del Patronato, en la página web de la fundación AIC, en Transparencia no hay casi nada.

Tengo que dar mi nombre para recibir información sobre sus contratos. Eso no pasa en ningún sitio, eso no es para garantizar la transparencia.

Se me acabó a mí, ¿me da usted un minuto para despedirme?

Como va a ser mi última intervención, sé que aquí normalmente se dan las gracias, y que todo muy bien, pues yo lo pondré agrídulce.

Por un lado, empezaré con los agradecimientos. Especialmente, por el trabajo con los traductores y las traductoras. A los trabajadores y las trabajadoras de las Juntas Generales, y a todos y todas ustedes, junteros y junteras, yo creo que, diferencias aparte, el

ambiente entre nosotros/as ha sido bueno, y he estado cuatro legislaturas ligada al trabajo para Juntas Generales, siempre lo digo, dos legales y dos ilegales, pero ha sido así, y, sin duda, he aprendido mucho, y la experiencia ha sido positiva para mí.

Pero ya dije que agridulce. Me llevo una espina clavada de esta legislatura: qué poca capacidad hemos tenido para llegar a acuerdos. Especialmente en las materias que yo he llevado, fiscalidad, y en los presupuestos. Cuatro presupuestos, y cero enmiendas aprobadas.

Ha sido una legislatura especial, siempre lo decimos, pero parece que no ha afectado a nuestro funcionamiento. Esta singularidad exigía llegar a acuerdos entre diferentes y no somos capaces de llegar a este tipo de acuerdos.

Yo creo que los vizcaínos y las vizcaínas demandan esos acuerdos, que tenemos que llegar a acuerdos entre diferentes, y que eso les hubiera dado más seguridad a los vizcaínos y las vizcaínas. Y espero que en la próxima legislatura se den cambios, y en especial, se dé prioridad a la consecución de acuerdos entre diferentes. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a ti, Arantza, por todo el trabajo que has hecho. Y, dicho esto, tiene la palabra el señor Diputado General.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Y después de decir eso Arantza, qué voy a decir yo. Lo tendría que hacer seguido, pero no sé, en esa cuestión de la transparencia y a cuenta de la aplicación de la guía, etc., es que me alargaría, y mucho. Pero no creo que lo tengas bien entendido, Arantza. Y decir esto también es duro, pero cuando se hace una aplicación activa y se hace una publicidad activa lo que hace falta es que no se haga publicidad de toda la entidad, sino, como le he dicho antes, de la subvención que se le da a uno, se tiene que hacer sobre eso, y eso es cumplir la normativa, si hay algo más allá es una cuestión de voluntad, pero nosotros no podemos hacer ninguna obligación en eso. Y así nos lo dice el reglamento. Al menos eso nos dice la ley.

Aholkularitza zerbitzuei jagokenez be aitatu dozu, ea Aldundiak gauza bera ordaintzen ete deuten hitzarmen ezbardinak daukiezan erakunde biri. Baina hipotesi hori ez da zuzena. Zergaitik? Aldundiak ez deuselako kopuru bardina ordaintzen kontratu bitara aurkezten diran erakunde biri, teknikoki eta ekonomikoki diagnostikoa egiten daben kontratuak eta proposamenak guztiz desbardinak diralako. Por consiguiente, no puede usted decir que sea lo mismo y que se le pague lo mismo. No es así. Nunca pasa eso. Ya le digo yo que no ocurre, porque cada uno y esa proposición es diferente, diferencia, totalmente diferente.

Sobre AIC, lehenik eta behin, laugarren fasearen garapenari jagokonez, AIC Fundazioari emondako dirulaguntzak zorrotz baino zorrotzago beteten dau Foru Arauan ezarritakoa. Baina, era berean, ez da egia egin beharreko kontrolak egiten ez diranik. Azken justifikazioa, jakina, amaieran egin behar da, baina horrek ez dau esan gura bitarteko kontrolik ez dagoanik, egin egiten dira ta. Baina barriro dinot, Fundazioak, entidade pribadu batek, egin behar dauen publizidade aktiboa be, Aldundiak egiten deutzazan ekarpenei eta transferentziei buruzkoa da. Horreek dira publizidade aktiboaren alorrean egin beharrekoak, ez generako kontratazioak, edo egiten daben generako jarduera pribadua. Baina guk tarteko kontrolak egiten doguz, proiektuaren bilakaerari eta egin diran gastu guztiei buruzko urteko txostenakaz, laugarren fase honetako proiektuaren garapenari buruzko txosten espezifikoa.

Además, lo ha dicho usted, formamos parte del Patronato, en el que también controlamos internamente las cuentas anuales y todos los análisis. Y el Tribunal de Cuentas siempre dice que, en los últimos años, todo, en lo que se refiere a la recepción de esas subvenciones, ha estado perfectamente controlado. Y es importante, porque el tribunal sí hace

un control sobre si esos fondos públicos son bien entregados y para qué se han empleado. Lo hace, en la medida en que es dinero público.

Yo sí quisiera terminar diciendo una cosa. Cuando hace usted la comparación entre el capítulo primero, la cantidad de dinero que se entrega al personal funcionario, y el capítulo segundo, y el capítulo cuarto, lo que empleamos en transferencias y gastos corrientes. Ahí parece que quiere usted trasladar que lo que hace la Diputación es dar a la entidad privada más valor que a la pública. Y eso no es así. Eso no es así, y quería dejarlo claro. Porque le diré, por ejemplo, el tercer sector social. El tercer sector social, en su opinión, es una entidad privada. Pero ya saben que aprobó una ley en el Parlamento sobre eso. Y cuando en esa ley se hace conceptualización de ello, los tres artículos primeros, ahí se pone el ámbito de aplicación depende, ahí nunca aparece la palabra “privado”. Y será su caracterización, pero privado no aparece. Y con ellos, ya sabe usted, que, tanto Acción Social, pero también de otras maneras, realizamos numerosas transferencias y gastos corrientes. Y esa ley la aprobamos la mayoría de los aquí presentes, en el Parlamento

Pero le diré más. Menciona usted como algo negativo las transferencias y gastos corrientes que ponemos para la promoción económica. Y en eso, se lo dejaré claro. Esta Diputación valora positivamente esa promoción. Nosotros hemos promocionado la innovación, el emprendimiento, la internacionalización, las personas autónomas, el turismo sostenible, el sector primario, muy importante, las microempresas, las pymes, tenemos que promocionar todo eso. Y claro que lo promovemos utilizando las transferencias del segundo y cuarto capítulo, y bien hecho. Y bien hecho, así debemos decirlo. Y ese dinero también está totalmente controlado.

Yo le diría, como último punto, que el control público que usted ha mencionado aquí lo haga cada cual en su propia casa, vería si es posible o no. Y en los ayuntamientos que ustedes controlan, en los ayuntamientos que han tenido, no he visto que hayan hecho eso. Aquí sí que lo han pedido, y allí no lo han hecho.

Y bueno, lo doy por terminado. Realmente ha sido un placer compartir esto con usted. Ya habíamos estado antes.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Diputado General. Quinto punto del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

5.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno [\(R.E.11/E/2023/0000481\)](#)

Autor: Méndez Urigoitia, Raul (EHB)

Asunto: La línea 4 del Ferrocarril Metropolitano de Bilbao.

Documento

[\(R.E.11/E/2023/0000481\)](#)

Expediente: [\(11/B/25/0004270\)](#)

Principal:

5.- Honako idatzi honi buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan [\(11/E/2023/0000481SE\)](#)

Egilea: Méndez Urigoitia, Raul (EHB)

Gaia: Bilboko Trenbide Metropolitarraren 4. linea

Dokumentu nagusia: [\(11/E/2023/0000481SE\)](#)

Espedientea: [\(11/B/25/0004270\)](#)

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Corresponde el turno al juntero que ha presentado la iniciativa. Así pues, señor Méndez Urigoitia, tiene usted la palabra.

El Sr. **MÉNDEZ URIGOITIA** jaunak: Sí, muchas gracias, señora presidenta, buenos días a todos y a todas.

En el pleno celebrado en la anterior legislatura, el 18 de abril de 2018, en la Casa de Juntas de Gernika, se acordó por unanimidad que las Juntas Generales de Bizkaia instaran a la Diputación Foral de Bizkaia a realizar un estudio informativo sobre la línea 4 del Ferrocarril Metropolitano de Bilbao, garantizando un proceso participativo.

Dos años después, el proceso de participación ciudadana se desarrolló del 3 de marzo al 11 de abril de 2021.

1.206 personas participaron en el proceso, 131 en los encuentros digitales celebrados, y 995 a través de formularios preparados.

Recientemente, hemos tenido conocimiento de que el Departamento de Planificación Territorial, Vivienda y Transportes del Gobierno Vasco, a través del ente público Euskal Trenbide Sarea, ha aprobado la licitación para la redacción del proyecto constructivo de las líneas 4 y sur del Ferrocarril Metropolitano de Bilbao.

En este sentido, le hacemos esta solicitud de respuesta oral al Diputado General, Unai Rementeria Maiz:

¿Qué pasos ha dado la Diputación Foral de Bizkaia para garantizar que las propuestas realizadas por los vizcaínos y las vizcaínas han sido tenidas en cuenta en dicha licitación?

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, Sr. Méndez Urigoitia. En el turno de réplica, tiene la palabra el señor Diputado General.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Muchas gracias, señora presidenta y junteros/as.

Antes de entrar a responder, me gustaría dar a conocer algo. Por un lado, al menos, qué tipo de trabajos ha realizado esta Diputación a favor del despliegue del Metro de Bilbao.

Izan be, dakizuen lez, lehen aurreikusten zan metro-linearen eraikuntzak, Bilbori jagokonez, ez eban estaldurarik emoten, ez eban aurreikusten Bilbo hegoaldeko auzoei zerbitzua emotea, ez eban egiten. Eta Aldundi honen temak eta planteamentuak, logika osoagaz eskumena daukan organoari eta administrazioari, hau da, Eusko Jaurlaritzari, helarazo eutsona, barriri dinot, haren eskumena dala, egin beharreko aldaketen azterlanak egin eizan.

Eta, gogoratuko dozuen moduan, aitatu genduan lehendik egozan azpiegiturak erabilteko beharra, guretzat printzipio garrantzitsua zalako, eta horregaitik aurreikusten zan luzapena Iraulegitik, Alonsotegitik, abietea, Enkarteritik etorten ziran personak jasota, eta Zorrotza, Basurtu eta Ametzola auzoetatik igaroz. Lehendik dagoan

azpiegiturea erabiliz, eta ibilpidea zabalduz, Errekalde eta Irala auzoak batuz, Abandoko geltokian amaitzeko.

Hori izan zan jatorriko planteamentua, eta Eusko Jaurlaritza, administrazio eskuduna, informazio-azterlana eta gainerako lanak egiten hasi zan.

Y yendo a la respuesta, yo ya le dije quién es competente en este tema, usted ya lo sabe. Y cuando hace usted esta pregunta, parece que el Gobierno Vasco no es el gobierno de los vizcaínos y las vizcaínas. Y sí lo es. Nuestro Gobierno es el Gobierno Vasco, el Gobierno Vasco tiene plena responsabilidad en las materias de su competencia. También es el Gobierno de todos nosotros y todas nosotras. Y le corresponde hacer su trabajo; recibir alegaciones, escuchar, estar con la ciudadanía, porque es competente, y para eso precisamente tiene tanto el personal funcionario como el técnico, para realizar todos esos análisis. Hay que hacer estudios exhaustivos, tomar decisiones, responder a la ciudadanía y hacer cada cual su propio trabajo. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Diputado General. En el turno de réplica, tiene la palabra el señor Méndez Urigoitia.

El Sr. **MÉNDEZ URIGOITIA** jaunak: Sí, muchas gracias, señora presidenta.

Resumiré en una frase lo que usted ha dicho. Han hecho el trabajo de modificar el trazado para defender las propuestas de los ciudadanos, no, eso son las competencias; las del Gobierno Vasco, las suyas, señor Rementería Maiz, les pedimos liderazgo tanto a la hora de hacer mejoras del trazado como a la hora de defender las aportaciones de la ciudadanía. Y yo creo que ese debe ser tu trabajo, antes y ahora.

1.200 personak modu aktiboan parte hartu eben, 686 formulario entregatu ziran, eta horri gehitu behar jako Metro Linea 4 plataformak zuzen aitatu dozun proiektuaren A alternatibaren alde batutako 3.382 auzokideren bebsa. Plataforma horrek aldaketa garrantzitsuak eskatzen ebazan; berbarako, 4. linea horrek San Mamesegaz lotura eukitea, Termibusegaz, 1. lineagaz eta 2. lineagaz. Basurtuko geraleku horretarako sarbidea bermatzea, inguruko auzoetan elementu mekanikoak kokatuz. Iralaren kasuan, auzoko alde zaharretik geralekurako sarbidea hobetzea, San Adrianetik eta Miribillatik be sarbidea hobetzea, auzo horietara sarrera-aho bat hurbilduz.

Informazio zabala, parte-hartze zabala, proposamen zehatzak. Horixe da, hain zuzen be, kamara honetan talde guztiok egiteko aldeko botoa emon genduan partaidetza-prozesuaren laburpena. Zuk gidatu beharko zenukeala uste dot. Eta nik galdera honeek egin nebazan:

¿Qué ha hecho la Diputación con toda esta información, con este informe? ¿Lo han estudiado? ¿Lo han valorado? ¿Para qué hemos dado voz a la ciudadanía de los barrios del sur? También son vizcaínos y vizcaínas. ¿Van a dejar todas esas propuestas en un cajón, en manos del señor Arriola? ¿Cuál es la opinión de esta Diputación?

Izan be, zure asmoa dana kajo batean ixtea bada, proposamen horreek kontuan hartuko ez badozuz, barriro be erakutsiko dozu ez zagozala prest 4. linearen proiektuaren buru izateko. Eta uste dot linea hori, gerora, eta aldaketarik ez badago, erdibana finantziariko dogula. Ez zabilz, nire eretziz, Bilboko hegoaldeko auzoetan bizi diran personen interesak defendiduten, eta Bilbotar horrengandik hurreen dagozan erakundeek, Bilboko

Udalak eta Aldundiak, ez badabe egiten, ez badira arduratzen oraintsu egin dan lizitazio baten hobekuntza-proposamenak sartzeaz, nork egingo dau?

Eta uste dot Urkaregi andreak argi eta garbi esan dauela, akordioetarako garaia da, ez inposatzekoa. Auzotarrakaz eta talde politikoen artean akordioak lortzeko garaia da, ezin dogu proiektu itxirik lizitau proposamen horreek kontuan hartu barik. Eta galdera horreek egiten deusuguz. Non egon zara legealdi honetan, proposamen horreek aztertu eta lantzeko? Zer ekintza egin dozuz 4. linea hori ahalik eta denpora laburrenean errealdade izan daiten eta, batez be, eta hori zan hasierako galderea, ze pausu emon dozu 4. linea hori Bilboko hegoaldeko auzoetako personek egin dituen erreklamazioakaz eta proposamenakaz ahalik eta ondoen bat etorteko?

Sin más, buen viaje a quienes hoy termináis un ciclo, y al resto, hasta junio, o julio, ánimo, y gracias a todos y todas.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, Sr. Méndez Urigoitia. Y en el turno de réplica, tiene la palabra el señor Diputado General.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Gracias de nuevo, señora presidenta.

Mire, señor Méndez, yo creo que, en este punto de transporte, o en materia de transporte estamos confundiéndonos, o provoca usted confusión. Y no sé si lo hace a propósito, o es ignorancia. Creo que es lo primero y creo que eso es más grave. El metro lo financiamos nosotros, pero cada uno tiene sus competencias, y usted lo sabe bien. Y tiene que cumplir sus competencias.

Mire, le pondré un ejemplo. Supongamos que en el polideportivo de Durango los vecinos y las vecinas piden una piscina. Todos y todas. ¿Qué le parecería a usted que yo enviara cartas y presionara a la alcaldesa de Durango, diciéndole y repitiéndole que tiene que hacer esa piscina? Yo le doy la respuesta: que estamos en contra de la autonomía municipal. Que lo imponemos totalmente. Cada cual tiene sus competencias.

Este Parlamento puede hablar de todo, de cualquier cosa, pero nosotros somos ejecutivos. Y el ejecutivo tiene sus competencias. Optamos por cambiar ese trazado y le dijimos a quien es competente “cambien ese trazado, por favor. Porque llegará a todos los barrios del sur de Bilbao”. Lo hicimos. Sí, fuimos nosotros y nosotras. Y, a partir de ahí, cada cual tiene que coger su expediente y llevarlo adelante. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Diputado General. 6º punto del orden del día:

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

6.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2023/0000491](#))

Autor: Cabornero Alor, Eva María (EB)

6.- Honako idatzi honi buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2023/0000491SE](#))

Egilea: Cabornero Alor, Eva María (EB)

Asunto: Campaña gráfica de sensibilización con el mensaje: Fallecieron por ser mujeres.

Documento **Principal:**
[\(R.E.11/E/2023/0000491\)](#)

Expediente: [\(11/B/25/0004275\)](#)

Gaia: "Emakume izateagaitik hil ziran" goiburuko sentsibilizazio kanpaina grafikoa

Dokumentu nagusia: [\(11/E/2023/0000491SE\)](#)

Espedientea: [\(11/B/25/0004275\)](#)

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señora Cabornero Alor, tiene la palabra.

La Sra. **CABORNERO ALOR** andreak: Muchas gracias, señora presidenta.

Joan dan zemendiaren 25ean, Metro Bilbaok kanpaina bat egin eban Emakumeen aurkako Indarkeria Desagertuarazoteko Nazinoarteko Eguna zala ta. Sensibilizazio-kanpaina grafiko bat, zeinean "emakumeak izateagaitik hil ziran" mezua ikusi geinkean.

Hori genero-ikuspegitik aztertuta, eta kontuan hartutamobimentu feministeak termino horren erabilereari buruz emondako eretxia, "hil" terminoa, kanpaina hau emakumeen kontrako eraso dala uste dogu. Kanpainari buruz egin doguzan galderei Metro Bilbaok emondako erantzunak erakusten dau Bizkaiko Garraio Partzuergoak eta Aldundiak kontrolik ez daukiela, edo, kontrolik egon bada, erakunde hau ez dala gai genero-ikuspegia zeharkakotzeko.

Hori dala-ta, Elkarrekin Bizkaia Batzarkide-Taldetik galdera hau egiten dogu: Bizkaiko Ahaldu Nagusi eta Garraio Partzuergoko presidente zaren ezkerro, zer neurri ipiniko dozuz martxan holako jazoerarik ez errepiketako? Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Cabornero Alor. Y en el turno de réplica, tiene la palabra el señor Diputado General.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Muchas gracias, señora presidenta.

Señora Cabornero, hasta ahora no he podido compartir con usted una pregunta, y es un honor igualmente.

Bitxia iruditzen jat. Zuk esan dozun moduan, 2022ko zemendiaren 25eko kanpaina da, eta uste dot daborduko igaro dirala... Erakunde honen, Garraio Sailaren, erantzuna euki zenduen, eta Metroaren beraren erantzuna b bai. Eta bitxia da, barrero dinot, 87 egun geroago, martiaren 16an, galdera hori aitatzea, ia 3 hilebete geroago. Zure ustez txarto dago, nik uste dot egokion azalpena egokia jaso zenduala. Baina, begiratu, uste dot garrantzitsua dala azpimarratzea.

Eta amaitu egin gura dot, ez erantzun moduan, baina danok berresoena eginez, uste dot Aldundi modura egin gura izan doguzan kanpaina guztien mezu garrantzitsu bakarra dala, aurrekoetan eta etorriko diranetan, indarkeria matxistak ez daukala lekuri gizarte honetan. Nik uste dot hori dala danok irrikatzen doguna eta esan behar doguna, indarkeria matxista desagertuarazo behar dala. Ikusten dot erantzunak ez zaituela asebeste, benetan

sentiduten dot. Informazino guztia dozu kanpaina ha zelakoa izan zan jakiteko: bi izan ziran, ikus-entzunezko bat eta grafiko bat, eta hori da garrantzitsuena eta kontuan hartu beharrekoa, uste dot.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Diputado General. En el turno de réplica, tiene la palabra la señora Cabornero Alor.

La Sra. **CABORNERO ALOR** andreak: Muchas gracias, señora presidenta.

Kezkagarria da Metroak emondako erantzuna. Ez Garraio Sailak, Metro Bilbaok baino. Oso kezkagarria da, erantzukizun guztia saihesten dabelako, eta ez deustielako ezeri erantzuten.

Baina, era berean, kezkagarria da zuk gaur hemen gauza berbera egin izana. Zuk, Rementeria jauna, ez dozu ulertu zertaz gabilzen berbetan, ez dozu ulertu, ez daukazuzalako betaurreko moreak jantzita, edo ez daukazuzalako ondo jantzita. Zeuk egin behar dozu aurrera arlo horretan, genero-ikuspegian. Ez dozu guztiz ulertu mobimentu feminista zer dabilen salatzen. Bide luzea daukazu egiteko, eta eskertzekoa litzateke, eta garrantzitsua izango litzateke, zuk beste jarrera bat eukitea egin deustagun galdereari erantzuteko, eta horri buruzko beste kanpaina bati ekiteko.

Galdetu deustugu ze neurri ipiniko dozun martxan helburu horretarako kontratautako enpresa batek bardintasunaren arloan ezelango esperientziarik ez eukitea galazoteko. Eta horren froga ukatuezina ez da Metroak galderei emondako erantzunik eza bakarrik, baizik eta herritarrei errealdadearen irudi desitxuratua emoten deustien kanpaina baten erabilitako berbekarearen baldarkeria.

Begira, Metroaren kanpaina hau kanpaina negargarria izan da, hainbat esparrutatik mobimentu feminista barne, salatzen izan danaren kontra doana. Izan be, kanpaina honek genero-indarkeria fribolizau eta hutsaltzen dau, guztiz modu desegokian diharduelako haretaz. Andreok ez gara hiltzen, ez gara zenduak. Andreok erail, bortxatu, abusau, mutiladu egiten gaitue. Erasotzailearen jokabidea identifiketan zentrau behar dogu, berbategaz kontzientzia sortu, “hil” edo “zendu” berbea erabilteak ekintza leuntzen dau, eta biktima errudun bihurtzen dau, besterik barik hiltzen garela dirudi ta. Ez gaitue hiltzen, ez deusku inork eraso egiten, inork ez gaitu bortxatzen...

Indarkeria matxistaren zati bat baino ez dagoala dirudi, eta, hain zuzen be, erasotzailearen zatia da ezkutetan dana; mobimendu feministek horretantxe ipini gura dau beti fokua, eta horregaz guztiz ados gagoz. Aurrera egiten da legeetan, araudietan eta kaleko mobimenduetan. Baina era horretako kanpaina okertuek erakusten dabe arlo horretan ezjakintasun handia dagoala, eta atzean gerarazoten gaitue. Hobe da hutsegitea onartzea, zuzentzea, barriro jazo ez daiten, zeren “dana ondo dago, erantzun deustue” atxakia emoten segidu ezkerre holango kanpainen benetako eta erabateko helburura ez daroan bidean ibiliko garalako, hau da, indarkeria matxistaz berba egitera, fokua eraso, hil eta bortxatzen dauenarengan ipinita. Eta, tira, kezkatzen gaitu, asko kezkatzen gaitu zure mailako kargu publikodun batek be arlo horretan erantzukizunik ez hartzeak, horrek esan gura dauelako ez dagoala hobetzeko abagunerik.

Espero dot bigarren txandean beste erantzun mota bat emotea.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Cabornero Alor. En el turno de réplica, tiene la palabra el señor Diputado General.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Muchas gracias, señora presidenta.

Begiratu, Cabornero andrea, esan ahal deusut, pozik, arlo honetan asko dagoala egiteko, baina jaso genduana baino Bizkaia hobea ixten dogula, eta hori gizarte osoaren lanari esker lortu da, baina baita gure aldetik be, erakunde honek ipinitako aletxuagaitik be.

Eta orokortasunera joko dot, nik uste dot politikan egin behar doguna dala jasoten doguna baino egoera hobea ixtea, eta uste dot hori ahali eta ondoen egiten ahalegindu garala eta lortu dogula, baina egiteko asko dago.

Zuk uste badozu eraso egin jakela zure eta gizataldearen eskubideei, tira, ba benetan sentiduten dot.

Pero me gustaría aprovechar, para mí también son últimos minutos hoy aquí. Eta bai, harira dator, eta zuei be jakinarazo gura neuskizue. Ekintzaren bat, erantzunen bat, berbaren bat, nire aldetik, edo erakunde honen aldetik, baina, logikoa danez, arlo personalaz berba egiten nabil, erasokorra izan bada, sentimenduren bat urratu badau, nik, egia esan, sentiduten dot. Benetan sentiduten dot. Asmoa ez da hori izan, kontrakoa baino.

En mis palabras, bien por medio de palabras o de hechos, si alguien se ha sentido ofendido, lo sentimos de verdad. Y lo siento especialmente. Porque siempre, y se lo digo a ustedes de corazón, nuestra intención ha sido siempre mejorar. Siempre, constantemente. Y si algo hemos hecho, no ha sido con mala fe, sino todo lo contrario. Siempre hemos tenido buena fe para escuchar las cosas, compartirlas, llegar a acuerdos o no, pero siempre con la intención de llevar adelante al pueblo. Y a menudo no se hace a gusto de todos y todas, eso pasa en política, es la vida, la vida es tomar decisiones, una u otra, y avanzar con esas decisiones.

Algunos y algunas de ustedes tienen muchas ocupaciones en la política, otros y otras menos, no soy yo solo, algunos y algunas que estáis aquí ya no estaréis, pero yo por lo menos sí les digo que nos llevamos de aquí amistades y personas conocidas, porque no todos y todas somos amigos o amigas, pero sí conocidos o conocidas, yo al menos he hecho amistades, también conocidos y conocidas, a todos y todas les deseo una vida próspera, y ha sido un placer, ha sido un verdadero placer compartir todos estos años con ustedes. Así que, de corazón, gracias. De verdad.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Diputado General. 7º punto del orden del día:

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

7.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2023/0000492](https://www.ebizkaia.eus/legislatura/legislatura-11/legislatura-11-2023/legislatura-11-2023-0000492))

7.- Honako idatzi honi buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2023/0000492SE](https://www.ebizkaia.eus/legislatura/legislatura-11/legislatura-11-2023/legislatura-11-2023-0000492SE))

Autor: Benito Ziluaga, Xabier (EB)

Asunto: Procesos de selección y contratación de personal en el sector público foral.

Documento

[\(R.E.11/E/2023/0000492\)](#)

Expediente: [\(11/B/25/0004276\)](#)

Principal:

Egilea: Benito Ziluaga, Xabier (EB)

Gaia: Foru-sektore publikoan langileak hautatzeko eta kontratatze prozesuak

Dokumentu nagusia: [\(11/E/2023/0000492SE\)](#)

Espedientea: [\(11/B/25/0004276\)](#)

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Tiene usted la palabra, señor Benito Ziluaga.

El Sr. **BENITO ZILUAGA** jaunak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Beharginak aukeratzeko prozesu motea erabagiteko erispideei buruz gure Taldek egin dauen idatzizko galderari emondako erantzunean, Herri Administrazio eta Erakunde Harremanen Saileko diputaduak azaldu eban foru-sektore publikoko beharginak aukeratzeko prozesuetan beharginak aukeratzeko publizidade-, bardintasun-, merezimentu- eta gaitasun-printzipioak bermatzen dirala, eta prozesu horreen garapena kanpoko lankidetzaren bidez egiten dala, batez be espezialidade-errazoietan oinarrituta, baita efizientzian, kudeaketaren arintasunean eta aukeran oinarrituta be.

Halanda be, datuetara jo besterik ez da egin behar, eta ikusten dogu 2012tik beharginak aukeratzeko 175 prozesu egin dirala foru-sektore publikoan, eta horreetatik bi bakarrik agindu jakozala Lanbideri. Ondorioz, galdera berez dator, nire ustez:

Etxanobe andraren ustez, Lanbide Euskal Enplegu Zerbitzuak ez dauz beharginak eraginkortasunez, arin eta egoki aukeratzeko, ezta publizidade-, bardintasun-, merezimentu- eta gaitasun-printzipioetan oinarrituta be?

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Benito Ziluaga. En el turno de réplica, señora Etxanobe Landajueta, portavoz de la Diputación, tiene la palabra.

La Sra. **ETXANOBE LANDAJUELA** andreak: Muchas gracias, señora presidenta.

Lanbidegaz daukagun esperientzian oinarrituta, esan ahaki deutsut Lanbidek, bere eskumenen esparruan, agintzen jakozan zereginak egiten dauzala, legeak esleitzen deutsazanak, arintasunez eta eraginkortasunez, eta publizidadearen, bardintasunaren, merezimentuaren eta gaitasunaren printzipio konstituzionalak betez. Kontua da, kasu honetan, eta zuk galdetu dozunari erantzuteko gai garrantzitsua da, Benito jauna, Lanbide ez dala aukeraketa-organoa. Lanbidek lan-eskaintza bat jasoten dau, entidade batek behar dauzan baldintzakaz, eta baldintza horreek beteten dabezan persona guztiak iragazten dauz bere datu-baseetan. Lanbidek iragazi ostean, aukeraketa-prozesua egin behar da. Izan be, Lanbidek ez dau egiten, esan dodan lez, ez da erakunde aukeratzaila, jagokon eskaerea egitean adierazotako baldintzak beteten dabezan personeren zerrendea iragazten eta emoten dau.

Zenbait kontzeptu argitu gura neukez orain. Zeure galderea egitean, foru sektore publikoa izenpean forma juridiko desbardinak daukiezan erakundeak sartu dozuz, beste araudi bat apliketan jakenak, eta prozedura desbardinak jarraitzen ditue personak aukerean.

Alde batetik, Bizkaiko Foru Aldundiak eta haren erakunde autonomoek, administrazio publiko eta instituzinonala diran ezker, euren prozedura bete behar dabe langileak aukeratzeko prozesuetan. Zentzun hertsian administrazio publiko instituzinonala ez diran baina foru-sektore publikoaren parte diran erakunde eta enpresa publikoek beste prozedura bat daukie. Halanda ze, kontzeptu bi eta prozedura berezitu bi daukaguz; esan dodan moduan, Bizkaiko Foru Aldundiak, administrazio publikoa danez, ez dau kanpoko zerbitzurik edo enpresarik erabilten karrerako funtzionarioak aukeratzeko prozesuetan, ezta bitarteko funtzionarioentzat be. Bat be ez. Erakunde eta enpresa publikoek langileak aukeratzeko prozesuetan bardintasun-, publizidade-, merezimentu- eta gaitasun-printzipioak eta sektore horretan aplikau beharreko printzipio gidariak bermatzen dabez, Enpleo Publikoaren Legeak 70. artikuluan ezarten dauen lez. Printzipio horreek foru-sektore publikoan bete egiten dira –ezin da bestela izan– eta ez dabe ezelan be eragozten aukeraketa-prozesu hori gauzatzeko kanpoko laguntza bat hartzea.

Praktikeari esker baieztatu daikegu, Lanbidek beteten dauen funtzino ukatuezinetik urrun, eta ahalik eta bizkorren egiten dau, prozesua luzatu egiten dala, eta, azkenean, prozesua gauzatzea, zelangura eta beti be, deialdia egin dauen erakundeak azkenean egiteko geratzen dala, prozesu horretarako eskatzen dan kanpoko laguntzagaz batera, erakunde horreek ez daukielkao bitarteko propio nahikorik aukeraketa-prozesuak egiteko. Eta, esan deutsudan moduan, Lanbide ez da erakunde aukeratzaila.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Etxanobe Landajueta, y en el turno de réplica, tiene usted la palabra, señor Benito Ziluaga.

El Sr. **BENITO ZILUAGA** jaunak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Lanbide ez da erakunde aukeratzaila. Baina, jakina, Bizkaiko Foru Aldundia eta soziedade publikoak badira, beste prozesu batzuk bai, barru-mailan egiten dabezalako, edo oposizino bidez, funtzionarioen kasuan, edo, gitxi batzuetan, Lanbideren bitartez egin dabezalako. Orduan, ez da enpresa, ez da aukeraketa-zerbitzua, baina bai enpleo-zerbitzu publikoa. Eta ez dot uste zentzunbakokeria bat dinodanik esaten badot foru-sektore publikoaren, Bizkaiko Foru Aldundiaren eta ganerako erakundeen, enpleo-eskaintza guztiak Lanbidetik pasau beharko leukieela, publizidade-printzipio hori beteteko, gitxienez.

Begira, datuak emongo deutsudaz. Izan be, 175 aukeraketa-prozesu horreetatik –ean dodan lez, Lanbidetik bi baino ez dira pasau–, 117 leku berera joan dira: Campo&Ochandianora. Campo & Ochandianok 1.292 persona kontratau dauz 2012tik Bizkaiko Foru Aldundiko erakundeetarako, prozesuen %67; Lanbidek, ostera, %1,16 kudeatu dau. Eta hori milioi bat euro baino gehiago kostau jaku. Lanbiden egiten diran publizidade- eta aukeraketa-prozesuek, barriz, zero patatero kostetan dabe.

Orduan, nik uste dot hemen egiten dogun eskaerea edo proposamena sano agirikoa dala. Arlo publikoak beharginak kontratau gura badauz, egin daiala zerbitzu publikoak erabiliz, eta holan bermatzen dira benetan legediak ezarrirako printzipioak. Izan be, dana beti enpresa berera joaten bada, badakigu zer usain daukan horrek. Horrek txiringito-usaina dauka. Eta ez bakarrik Bizkaiko Foru Aldundiaren aldetik, izan be, Eusko Jaurlaritzak argitaratu ebazan datuak ikusita, enpresa bera dago, antzeko portzentajeakaz. Prozesuen %49. EAJk kudeatzen dauzan sailen kasuan, %66.

Begira, gauza nahiko sinple bi eskatuko dodazalakoan nago: txukuntasuna eta garbitasuna kudeaketan. Zure alderdirako edo gura dozuenerako aukeraketa-prozesuak egin gura badozuez, erabili gehien maite dozuen enpresa pribadua. Campo & Ochandiano bada, primeran, baina arlo publikorako aukeraketa-prozesuak egingo badozuez, erabili Euskal Enpleo Zerbitzua, Lanbide.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Benito Ziluaga. En el turno de réplica, señora Etxanobe Landajuela, portavoz de la Diputación, tiene la palabra.

La Sra. **ETXANOBE LANDAJUELA** andreak: Erantzun dot lehenengo txandean.

Beste barik, adierazo behar da erantzunean aitatzen diran 175ak foru-sektore publikoari jagokozala, baina ez Administrazino Publikoari. Ez dagoz sartuta, jakina, Bizkaiko Foru Aldundiak egiten dituan prozesuak, ezta erakunde autonomoek egindakoak be. Beraz, ez gaitezahalegindu gauzak nahasten.

Eta esan deusut zelan egin diran aukeraketa-prozesuak. Bata da, bai, Funtzino Publikoaren printzipioakaz, Aldundiaren eta erakunde autonomoen kasuan, eta ganerako foru-erakunde publikoek zorrotz baino zorrotzago beteten dabela Legeak ezarten dauena. Zuk planteetan dozuna, De Benitok jauna, fruta erosi gura eta harategira joatea lez da. Izan be, Lanbidek ez dau aukeraketa-prozesurik egiten, azaldu barri dodan lez.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Etxanobe Landajuela. Y el 8º y último punto del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak: Bai, legegintzaldia Izaskun Duque Santacoloma andreak aurkeztutako ahozko galdera bategaz amaituko dogu.

8.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2023/0000497](#))

Autor: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Asunto: La desfamiliarización y desfeminización de los cuidados sociales.

Documento Principal: ([R.E.11/E/2023/0000497](#))

Expediente: ([11/B/25/0004279](#))

8.- Honako idatzi honi buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2023/0000497SE](#))

Egilea: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Gaia: Gizarte-zainketak desfamiliarizatzea eta desfeminizatzea

Dokumentu nagusia: ([11/E/2023/0000497SE](#))

Espedientea: ([11/B/25/0004279](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias, señor secretario. Y señora Duque Santacoloma.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: El pasado 8 de marzo, la Consejera de Igualdad, Justicia y Políticas Sociales, Nerea Melgosa Vega, presentó el II Plan Estratégico de Servicios Sociales de la Comunidad Autónoma del País Vasco.

Según explicó, el plan pretende dar nuevos pasos reforzando el cuidado de las entidades para desfamiliarizar y desfeminizar los cuidados sociales. Por ello, planteamos a Sergio Murillo Corzo, Diputado de Acción Social, una respuesta oral:

¿cuáles son las medidas que adoptará el departamento de Acción Social para desfamiliarizar y desfeminizar los cuidados sociales en Bizkaia?

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Duque Santacoloma, y en el turno de réplica, tiene la palabra el representante de la Diputación, Sr. Murillo Corzo.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Señora presidenta, junteros/as, buenos días.

En este pleno especial, el último de la legislatura, nuestra respuesta para desfamiliarizar y desfeminizar los cuidados en esta materia, se la dimos el 24 de noviembre de 2021, es compartir los cuidados. Está dicho de otra manera, no podía ser de otra manera. Porque la señora Melgosa también ha trabajado con nosotros esos caminos.

Gura badozue, itzuli egingo deutsuet, baina guretzat, eta 2021eko zemendiaren 24ko Osoko Bilkurari jagokonez, bidea zaintza partekatuak zirala esan neutsuenean. Ikuspegi horretan sinisten dogu irmetasunez, eta zaintza feminizazinokoa edo familiarizatzekoa deitu ahal deutsagu. Izan be, zainketak gizonen eta emakumeen artean partekatze bidea genero-ikuspegitik partekatutako zaintza-bidea izan daiteke, eta, beraz, feminizazio-bidea, eta zainketak partekatze bidea, administrazinoko erakundeek harekaz daukagun erantzukizun publikoa onartuz, ez diralako kontu pribadua, berba horrekaz esan neutsuen zehatz-mehatz, kontu publikoa dira, halanda ze, zainketak familia-ingurunean eta administrazinoan partekatzea, hurrekoen eta profesionalen artean, partekatutako zainketen beste bide bat da, zainketen desfamiliarizazinoantantz doana, Gizarte-zerbitzuen plan estrategikoak, une honetan izapidetze-bidean dagoan zirriborro horrek, dinoan moduan.

Qué hemos hecho, o qué estamos haciendo en esto, y entonces también se lo dije a usted, y ahora voy a aportar algunos datos. Fuimos pioneros y pioneras en 2018, con el Estatuto de las Personas Cuidadoras, que marca ciertos caminos, zerbitzuak eta etxeko zaintza bateragarri eginez, hiru urtean, 2020tik 2022ra bitartean atsedeen-tarteak boskoituz, prestakuntza 10 punturaino hedatuz zaintza-eskoletan, EtxeTIC zerbitzua bultzatuz, non profesionalak eta familia-zainketak be bateragarriak diran. Eta desfamiliarizazino-bide horri, zuen berbetan gura badozue, edo zainketak erakundeen eta ingurune komunitarioaren artean partekatze bide horri, ganera, desfeminizazioarena gehitzen jako. Eta daturen bat be emon neutsen beste momenturen batean, baina eguneratu egingo deutsuedaz. Zorionez, apurka-apurka, etxeko zainketen arteko oreka hobetzen goaz, etxeko zainzaileen artean andrazko gitxiago eta gizon gehiago dagoz, gizonok be geure egitekoa onartzen gabilz; 0,69 gizoneko gehiago, 0,37 andra gitxiago Bizkaian Zaintzaileen Estatutua onartu genduanetik. Ekarpén bat da, aletxu bat, Ahaldun Nagusiak esan dauen lez, gure ekarpenik txikia aldi honetan. Beste sistema batzuk be, eta Lehendakariak orain dala aste gitxi esan eban, martiaren 18an, Eusko Legebiltzarrean, beste sistema batzuk, Otik 3rakoa, esaterako, kontziliazino-neurriek be lagundu behar dabe danok

konprometiduta gagozan bide horretan, baita Gizarte Ekintza Sailean eta Bizkaiko Foru Aldundian be. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Murillo Corzo. Y en el turno de réplica, señora Duque Santacoloma, tiene la palabra.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Para cerrar este ciclo, como me ha tocado a mí hacer la última pregunta, me ha parecido importante, o nos parece importante, volver a poner en el centro el tema de los cuidados. Y acabaremos esta legislatura tal y como la empezamos, es decir, poniendo las políticas de cuidados en el centro.

Y quiero recordar a Unai Rementeria, Diputado General, que recordarán que hace cuatro años planteó en ese debate plenario de política general que necesitábamos un nuevo modelo de cuidados que, y ahí empezamos a hablar de un nuevo paradigma. Y todos y todas estábamos de acuerdo en que el deseo de ser atendido en casa el mayor tiempo posible es el deseo de una mayoría de la ciudadanía, está muy extendido en nuestra sociedad, y las instituciones, es decir, nosotros y nosotras, tenemos que decidir y analizar cómo responder a eso, pero subrayábamos en función del tipo de política que hagamos que subrayábamos vamos a impulsar los procesos de familiarización y feminización o no. Y para analizar si esas decisiones son pertinentes o no hemos llegado a diversas iniciativas y acuerdos, que también quiero subrayar. Que hemos llegado a acuerdos en este tema y en ese inicio de la legislatura acordamos con ustedes, con PNV y PSE, realizar un estudio sobre los cuidados formales e informales para saber si estas políticas eran o no adecuadas. Después de cuatro años de este informe, acabaremos la legislatura y no lo hemos conocido.

También conseguimos otro acuerdo, el proyecto EtxeTIC, que era estratégico para ustedes en las políticas de cuidados, y ahí también llegamos a un acuerdo con ustedes. Es decir, analizar el proyecto EtxeTIC desde una perspectiva de género. Seguimos sin conocer cuál es el contenido de dicho informe. Me imagino que al principio de la próxima legislatura nos enteraremos de esto, o como mínimo será nuestro compromiso, el compromiso de EH Bildu, seguiremos poniendo el tema en el centro, seguiremos con esto, y también nos gustaría ir más deprisa de cara a la próxima legislatura, que estas políticas públicas vayan más deprisa, y que no tengamos que esperar durante cuatro largos años para conocer un informe así. De hecho, estos informes de evaluación son importantes para corregir nuestras políticas públicas.

Y en la respuesta que me ha dado me ha mencionado lo que han hecho. A mí me toca subrayar lo que no han hecho. Y lo dicho, en la próxima legislatura seguiremos dando caña con este tema porque creemos que es estratégico, que es muy importante. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, Sra. Duque Santacoloma, y en el turno de réplica, tiene la palabra el representante de la Diputación, Sr. Murillo Corzo.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Muchas gracias, señora presidenta.

Le dije también entonces, el 24 de noviembre, 24 de noviembre de 2021, que queríamos más, y que también queríamos ir más deprisa. Y en ello estamos. Yo cuando nos apremian ustedes les doy las gracias, y fuerza no nos falta, ni faltará para seguir haciendo

Bizkaia. Y para seguir haciéndola así. No creo que tenga usted sobre eso. Y yo le he explicado las medidas que tenemos, y en ello, como ya he dicho en otra ocasión, tendremos que profundizar. Habrá que abrir caminos y ampliar y profundizar en esos cuidados compartidos. Y ese es el camino que también menciona ese plan estratégico, y por eso también yo tengo que insistir en lo que hacemos aquí y en qué estamos profundizando y ampliando. Y sin duda, como aquí hay un pueblo en los actuales y en los siguientes, y en los que se trata de organizar esa convivencia, también en eso estarán de por medio los cuidados, y seguro que quienes estemos, o quienes estén, lo emprenderán, y tendrán fuelle para que la Diputación lo impulse.

También quiero acabar con el agradecimiento, y con la felicitación, y hasta la próxima. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Murillo Corzo.

Tengo que confesarles que no me gustan las despedidas, pero hoy, cuando está a punto de terminar esta undécima legislatura, y esta será nuestra última Junta General, me gustaría decir unas palabras.

En primer lugar, como ya han hecho el resto de ponentes quiero agradecer al personal de las Juntas Generales de Bizkaia, de Bilbao, Gernika y Abellaneda, su trabajo y esfuerzo. Como todos sabemos, esta ha sido una legislatura fuera de lo común, en la que tuvimos que hacer frente a una pandemia desconocida hasta ahora, y en la que tuvimos que adaptar las formas de trabajar y en la que todos y todas ustedes, trabajadores y trabajadoras estuvieron haciendo frente a la situación. Gracias por el trabajo que han hecho y hacen cada día.

Gracias también a los y las miembros de los medios de comunicación, por su trabajo y esfuerzo, porque han seguido nuestras Juntas Generales, bien presencialmente o a través de streamings, y gracias a su trabajo y esfuerzo han informado a todos los vizcaínos y las vizcaínas sobre el Parlamento de Bizkaia y de los temas importantes que aquí se aprueban.

Gracias, cómo no, a todos mis compañeros compañeras de la Mesa, por su consejo, ayuda y apoyo.

Gracias, por supuesto, a todos los diputados y las diputadas, por el trabajo que han realizado y también por tomar en consideración a este Parlamento.

Y nuestro más sincero agradecimiento a cada uno y cada una de los junteros y las junteras. Siempre digo que facilitan ustedes mi trabajo, y es de agradecer que en las intervenciones que se hacen en esta cámara siempre prevalece el respeto.

Ya sabemos qué junteros y junteras que estáis presentes ya no irán en las listas de sus partidos en las próximas elecciones para volver a ser junteros y junteras, y serán los siguientes. No seguirán en estas Juntas Generales:

Esther, Eva, Xabier, Hector, Victor, Asier, Iker, Endika, Iratxe, Arantza, Urko, Amaia, Ana Esther, Zuriñe, Idoia, Imanol, Naia, Igone, Oscar.

Quiero desearos lo mejor a todos y todas en vuestras nuevas trayectorias.

Tampoco seguiréis Zigor y Koldo, a quienes os tengo como miembros de la Mesa.

Gracias, Zigor, porque por encima de las ideologías y las diferencias hay personas, y porque has sido para mí un leal miembro de la Mesa.

Y cómo no, gracias, Koldo, por tu ayuda, consejo y paciencia. Admiro tu conocimiento y tu lucidez.

Y gracias Unai, señor Diputado General, siempre has estado ahí cuando lo hemos necesitado.

Quiero agradecerte todo el trabajo que has hecho. Estoy convencida de que todos y todas los que estamos aquí tenemos el mismo objetivo: construir una Bizkaia mejor cada día. Pero esa responsabilidad la has asumido especialmente en los últimos ocho años. Y quiero poner en valor tu forma de hacer, lejos de discusiones estériles, lejos del ruido, favoreciendo el respeto y el diálogo. Y eso es lo que necesita la política actual. Y sí, dejas una Bizkaia mejor. Sinceramente, gracias, Unai, señor Diputado General, sinceramente, gracias de corazón.

Queridos junteros y junteras, no voy a ser original, y me despediré este año con las mismas palabras que usé en el mandato anterior. Perdonen lo mal dicho, y por favor, tengan en cuenta lo bien dicho.

Gracias, de verdad, a todos y todas, de corazón.

Y ahora, para que tengamos un recuerdo, para que tengamos el recuerdo de este mandato, todos y todas saldremos junto al árbol para sacar la foto de familia, y dicho esto, y finalizado el orden del día, también termina esta Junta General. Muchas gracias.

Batzarra 12:12an amaitu da.

Se levanta la sesión a las 12:12 horas.

